

Kommunestyret sitt vedtak

Sak 94/22 15.12.2022

Innhald

Kommunedirektøren si innleiing	3
Utviklingstrekk	4
Ein handlekraftig og kompetent organisasjon	7
Planprosessen.....	9
Tenestesamarbeid	10
Nøkkeltal	11
Innspel frå verksemdar, lag og organisasjonar	14
Særlege tiltak i budsjett og handlingsprogram	18
Økonomiplan 2023-2026.....	21
Inntekter.....	25
Utgifter.....	28
Investering	31
Resultat	39
Handlingsprogram 2023-2026.....	41
1. Å leva, bu og trivast.....	42
2. Attraktive Suldal.....	48
3. Grøne Suldal	55
4. Nyskapande arbeidsgjevar	58
Budsjettskjema	62
Spørsmål og avklaringar fram mot formannskap/ kommunestyre	70

Blå skrift: endring i kommunestyret i forhold til kommunedirektøren sitt framlegg-

Kommunedirektøren si innleiing

Mot framtidens Suldal

Etter 2 år med pandemi og global unntakstilstand står verda i ein ny krevjande situasjon med energikrise og krig som pregar heile samfunnet. Arbeidsmarknaden er under stort press som følgje av færre i yrkesaktiv alder i Europa, Noreg og Suldal.

Nedgang i barnetal i Suldal er ein realitet og tal eldre vil stige. Om få år er det fleire pensjonistar enn barn under 17 år i Suldal. Rammene over statsbudsjettet blir strammare og vil bli meir uføreseielege enn før. Kommunedirektøren har difor hatt fokus på å unngå auke i drifta i økonomiplanperioden.

Suldal er likevel i ein særskild god posisjon for å kunne snu nedgang til oppgang. Store næringsinitiativ av nasjonal tyding vil kunne gi ein stor vekst i arbeidsplassar og bidra til stor verdiskaping i regionen. Realisering av tomter, satsing på aktivitet i grendene og eit framtidens kommunesenter er viktige tiltak i økonomiplanen som svarar ut dette. Det er likevel viktig at me definerer ein ansvarleg og berekraftig Suldals-standard for tenestene og held fram med å byggja opp bufferar som dempar svingingane i kraftinntekter.

Suldal kommune har store inntekter på sal av konsesjonskraft i år. Signala er sterke på at regjeringa no ønskjer sin del av kaka, noko som vil få konsekvensar i form av rammetrekk på om lag 96 mill kr for Suldal allereie neste år. Vedteke måltal for netto driftsresultat er 4,5% eller meir. For økonomiplanperioden er det lagt til grunn netto driftsresultat 9,3% for 2023, 11,8% for 2024, 11,3% for 2025 og 7,7% for 2026. Med dette som bakteppe har ein i budsjett og økonomiplan 2023-2026 føreslege å halda lånegrada låg og i stor grad-finansiera

planlagde store investeringar som ny sjukeheim, Vinjarheim, føremålbygg for brann/redning og Ryggjatun med auka i kraftinntekter og bruk av avsette midlar til investeringar frå disposisjonsfond. Vedteke måltal for Suldal er eit gjeldsnivået under 65% av brutto driftsinntekter, talet for 2026 er 44%. Det er ikkje lagt opp til låneopptak til investeringar i starten av økonomiplanperioden.

Krysspunkt 2025 handlar om at framtidens offentlege tenester vil skje med færre hender. Både lokalt og nasjonalt vil det bli større konkurranse om kompetanse, og dette vil utfordra tenestekvaliteten for innbyggjarane. Det vil vera trong for å organisera nokre av tenestene på nye måtar, særleg gjeld dette oppvekst og helse- og velferdsområdet. Dette vil vera krevjande både for folkevalde, tilsette og innbyggjarar.

Å sikra at me tek i bruk ny og rett teknologi og at me aukar kompetansen er viktige tiltak i budsjett og økonomiplan 2023-2026. Vidare foreslår kommunedirektøren å ta tydelege grep for å auke attraktivitet og leggja til rette for vekst gjennom 3 ulike tiltakspakkar; 1. *Suldalspakken – for å trekka til oss besøkande og nye innbyggjarar* 2. *Innbyggjarpakken for å byggja opp under å bu og trivast* og 3. *Klima- og miljøpakken for å utvikla oss som berekraftig lokalsamfunn*.

Budsjett og økonomiplan 2023-2026 har ein profil der innbyggjaren er ein ressurs og lagspelar. Eit godt døme er framlegg om kommunalt tilskot til i eit stort nærmiljøanlegg på Suldalsosen til glede for alle innbyggjarar. Vidare vil kommunedirektøren gjennom meirope kulturhus og meirope bibliotek leggja til rette for at lag og organisasjonar kan nytta kulturhus og bibliotek også når tilsette ikkje er til stades. Slik kan kommune og lag/organisasjonar saman bidra til at Suldølen bur og trivst endå betre i lokalsamfunnet.

Budsjett og økonomiplan 2023-2026 er eit resultat av bidrag frå leiarar og tilsette sine representantar. Kommunedirektøren vil retta ei stor takk til alle som har engasjert seg i det viktige lagarbeidet, og ønskjer folkevalde lukke til i det vidare arbeidet.

Utviklingstrekk

I dette kapitelet vil kommunedirektøren trekke fram overordna utviklingstrekk som ein må ta høgde for i åra framover.

Straumprisen

I dag er energiprisen høg både her i landet og nedover på kontinentet. Situasjonen vil vare ved til Europa har funne alternativ til russisk energi. I 2022 blei også straumprisen pressa opp av det var det tørraste året i Sør-Noreg på 21 år (per september).

Ein høg straumpris er isolert sett bra for Suldal kommune sidan me tener pengar på å selje kraft. Ein *for høg* straumpris kan likevel ha negative konsekvensar for hushald, næringsliv og busettinga i kommunen. I tillegg kan ein *for høg* straumpris føre til at regelverket for kraftinntekter kan bli endra i kommunen sin disfavour. I statsbudsjettet for 2023 er det framlegg om å redusera rammetilskotet til kraftkommunane. Forslaget er eit eittårig rammetrekk.

Klima

Kloden blir varmare og været blir meir ekstremt. Ein må redusera utsleppa av klimagassar for å stoppa utviklinga. Det er fokus på fornybar energi, energieffektivisering og berekraftig ressursbruk (sirkulærøkonomi). Energikrisa i Europa har ført til ei formidabel satsing på fornybare kjelder som vind og sol. Det påverkar også Suldal.

- Det blir vurdert om steinbrotet på Jelsa i Suldal kan vere industrianlegg for bygging av vindturbinar.
- Vassmagasina i Suldal kan gje strau når det er vindstille og lite sol i Europa. Det blir vurdert å installere meir effekt (større magasin og pumpekraft) i Suldal for å kunne produsere meir når behovet er størst.

Desse forslaga må ein vurdere opp mot naturinngrep, bevaring av naturmangfaldet og moglege avbøtande tiltak.

Rente og inflasjon

Høge energikostnader kombinert med høgt aktivitetsnivå i næringslivet og press i arbeidsmarknaden presser opp inflasjonen. Høg inflasjon kan føre til ustabil økonomi og finansiell ubalanse, så ein vil ha inflasjonen ned. Inflasjonen siste 12 månadar (august) var på 6,5%; 4,7% justert for energivarer og

avgiftsendringar. Norges Bank har eit langsiktig inflasjonsmål på 2%. For å nå det målet har dei sett opp renta med 0,5% i august og september. Det er signalisert om ytterlegare renteoppgang det neste året. For dei som har store lån, vil auka rentekostnader bli utfordrande.

Beredskap

Russland sin invasjon av Ukraina, koronapandemien og tørke i Europa har vist oss at verda no er sårbar. Koronaviruset lamma heile verda. Mangel på kornleveransar frå Ukraina kan føre til svolt i Afrika. Dyr strau fører til at mange i Europa ikkje vil ha råd til å varme opp huset sitt i vinter. No er mange redde for at Kina vil invadere Taiwan, det kan til dømes føre til mangel på microchip i verda noko som vil påverke alt i frå bilproduksjon til mobilbruk. Noreg har vore skåna frå dei verste hendingane, men ei meir usikker verd vil også påverke oss.

Digitalisering

Digitaliseringa av samfunnet går raskare og raskare. Berekraftig utvikling og å vinne tillit hjå innbyggjarane i demokratiske prosessar er viktige delar av arbeidet. Etik, sikkerheit, og digital transformasjon stiller i tida framover store krav til oss som offentleg aktør.

Ein meir digitalisert kvardag er eit gode for nokon og ei utfordring for andre. For dei fleste er det eit gode. Her kjem nokre døme. Foreldre kan ha direkte dialog med skulen via nett, før var det vanskeleg med direkte kontakt. Heimetenesta kan kople seg opp direkte med brukarar via nettbrett. Teknisk drift kan styre straumen i kommunale bygg via app. Innbyggaren kan bestille time på nett eller finne informasjon om siste reguleringsplan på nett. Men enkelte fell utanom. Det er fleire, spesielt eldre, som ikkje greier å følgja med på den digitale utviklinga og som er avhengig av andre for å kunne bestilla enkle tenester. Det finst unge, som erfarar at nettbruken gå utover sosialt samvær, fysisk aktivitet og søvn. Dette må vi følgje med på.

Kommunebarometeret

Suldal kommune ligg på plass 206 av 346 kommunar i den endeleg utgåva av Kommunebarometeret 2022 utgitt av Kommunal rapport.

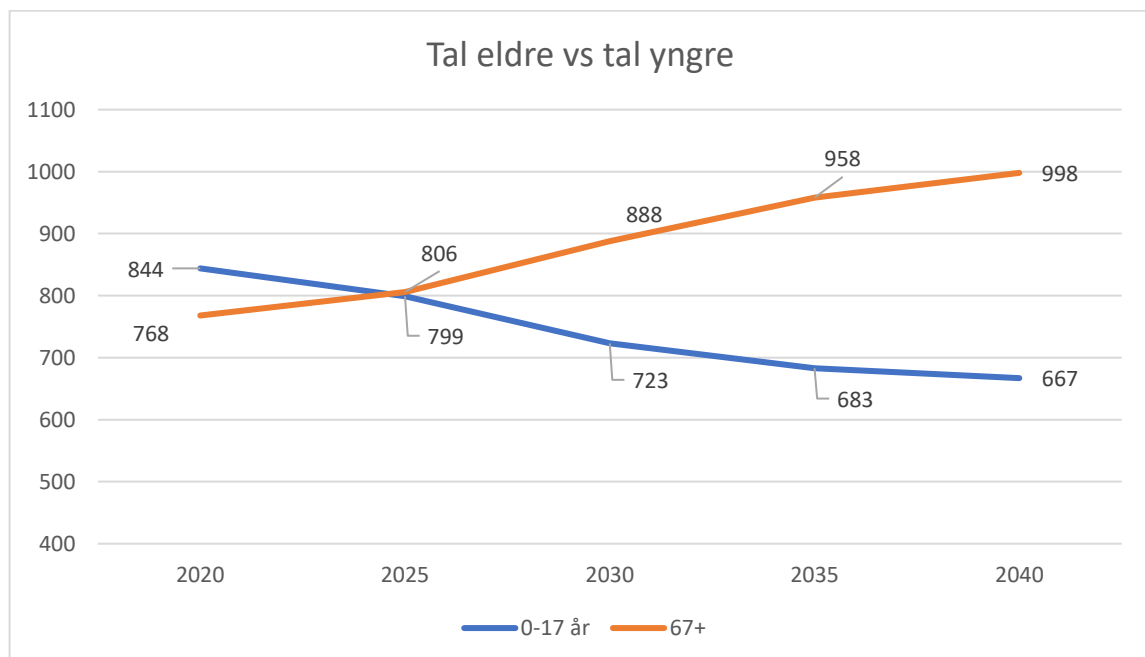
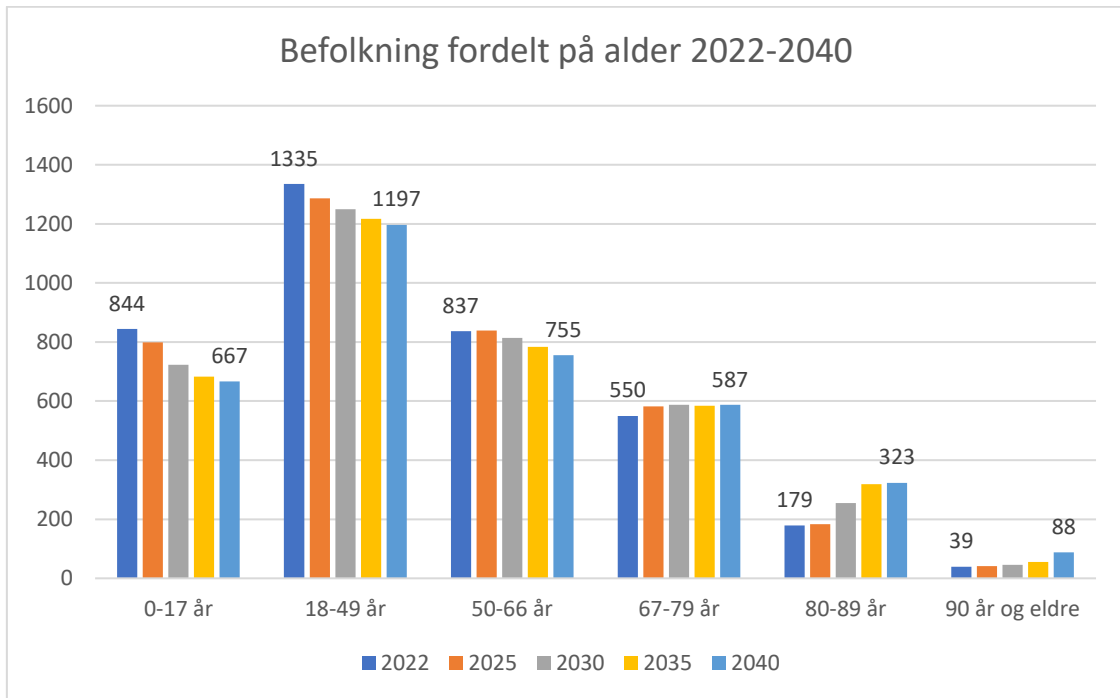
Suldal	2021	2022	Kommentar
Grunnskule	256	54	Elevane har høgt meistringsnivå. Me scorar lågt på lærarkompetanse og trivsel. Det er utfordrande å skaffe nok bemanning med rett kompetanse
Pleie og omsorg	2	13	Scorar bra jamt over
Barnevern	20	122	Scorar bra jamt over med unntak av brukarundersøkinga.
Barnehage	263	296	Mange tilsette manglar pedagogisk utdanning. Få menn. Elles bra.
Helse	211	308	Scorar dårleg blant anna på grunn av opne fastlegelister
Sosial	162	184	Mange på sosialhjelp i forhold til andre kommunar. Elles bra.
Kultur	9	47	Jamt over bra.
Miljø og ressurser	80	159	Høgt areal formålsbygg/energibruk per innbyggjar. Elles bra.
Saksbehandling	311	25	Jamt over bra
Vatn og avlaup	115	266	For få målingar av vasskvaliteten gjer at me scorar dårleg. Vasskvaliteten er god.
Økonomi	6	1	Høg straumpris og god økonomistyring
Kostnadsnivå	349	344	Høgt aktivitetsnivå/kostnadsnivå på alle områder. Høgast innan pleie/omsorg, lågast innan barnevern.
Totalt	194	206	

Folketalutvikling

I SSB si befolkningsframskriving frå 2022 står det at det vil bli lågare folkevekst, eldre befolkning, låge fødselsoverskot og lågare innvandring. Det vil også gjelde Suldal kommune og i sterkare grad. Om få år er det fleire pensjonistar enn barn under 17 år i Suldal. Suldal vil få markant fleire 80-åringar og 90-åringar når me nærmar oss 2040. Det heng saman med store fødselsoverskot etter

krigen. I tillegg er det forventa at me blir eldre. I 2040 er forventa levealder 87 år mot 83 år i dag.

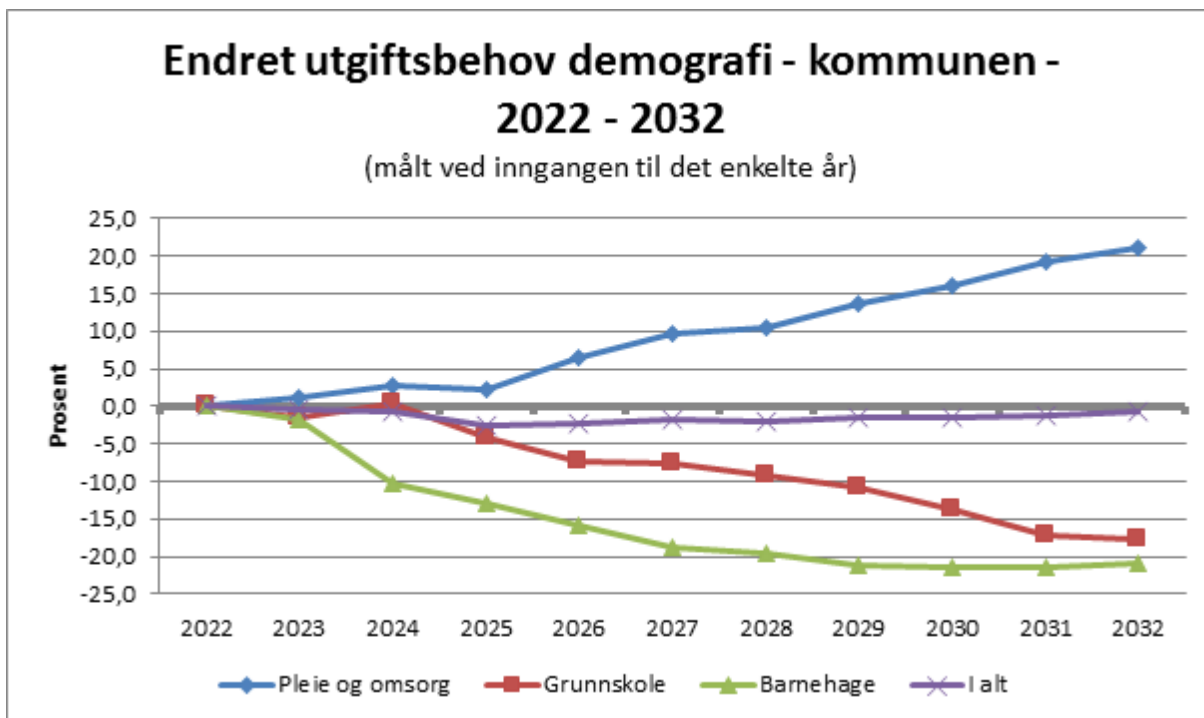
Barnekulla har blitt mindre. Familiar vel å få færre barn enn tidlegare. For å oppretthalde befolkningsnivået vil ein mest sannsynleg vere avhengig av auka innvandring til kommunen.

Ein handlekraftig og kompetent organisasjon

Kommunedirektøren tek med seg dei to hovudutfordringane som følgjer av årsmeldinga for 2021. Budsjett og økonomiplan skal i sin heilskap svare ut desse utfordringane.

Framtidas offentlege tenester -Krysspunkt 2025

SSB si befolkningsframskriving viser at det blir fleire eldre og det blir født mindre barn fram mot 2040. Allereie i 2030 vil omsorg ha behov for 30 ekstra årsverk dersom me held fram som i dag. Samtidig blir eldre friskare og levealderen vil auka. I 2025 vil det vera eit krysspunkt i Suldal kommune kor berekna utgiftsbehovet går vesentleg opp i pleie og omsorg og fortsett nedover i oppvekst. Kommunedirektøren har sett ned gruppe med deltakarar frå oppvekst, helse og velferd, økonomi og organisasjon og tillitsvalde. Gruppa har jobba med å skaffe grunnlagsdokumentasjon og vil jobbe vidare med framlegg til tiltak. I planperioden vil kommunedirektøren naudsynt iverksetja omstilling for at ein skal kunne møte framtidens behov både i oppvekst og i pleie og omsorg.

Kompetanse og kvalitet

Framtidens oppvekst

Samfunnet er i stadig utvikling med mange nye krav til kommunane for å gi gode tenester med høg kvalitet. Barnehage og skule har ei sentral rolle i barn og unge sin oppvekst, og spelar ei viktig rolle i alle lokalsamfunn. Mykje av livet til barn og unge blir forma i barnehagen og skulen. Her har kommunen eit stort ansvar for at dei blir tatt godt vare på og tida blir brukt på best måte. Barnehagane og skulane skal danna og utdanna barn, elevar og vaksne for livet, og utvikla kompetansen som samfunnet og arbeidslivet har behov for i dag og i framtida. Våre barn og unge må møte kvalifiserte, kompetente tilsette kvar dag.

For at ein skal kunne møte framtidens lovkrav i barnehage og skule i lys av demografi og kvalitet er ein nøydd til å tenkje nytt og framtidensretta for ein framleis robust oppvekstsektor i Suldal.

Slik situasjonen er i dag har me barnehagar og skular som er sårbare med tanke på gruppestorleik og kvalifisert personell. Barn og unge har rett til å vere ein del av eit trygt og godt leike- og læringsmiljø.

Eit trygt og godt leike og læringsmiljø er prega av barn og unge som opplever å høyra til, og å vere ein betydningsfull person i fellesskapet (Lund, Helgeland og Covac 2017). Kommunedirektøren trur det kan vere naudsynt å leggja til grunn minstestørleik på barnehage og skule for å nå lovkravet når det gjeld retten til sosialt og fagleg miljø for barn og unge.

Suldal kommune tilpassa drifta for eit synkende barnetal i perioden og dette medfører reduserte statlege inntekter.

Det førebyggjande arbeid gjennom BTI (betre tverrfagleg innsats) vil vidareførast. «Laget rundt barnet» jobbar for felles fokus mellom tenestemråda, dette for at alle barn og unge skal bli sett og høyrte.

Regjeringa har utarbeida ein strategi for kompetansekrav i barnehage og skule.

Område	Strategi og krav
Barnehage	Minst 50 prosent av dei tilsette i barnehagen skal være barnehagelærar
	Minst 25 prosent av dei tilsette i barnehagen skal være barne- og ungdomsarbeidar
	Andelen styrer og barnehagelærar med mastergrad i barnehagen aukar
	Alle tilsette i barnehagen får moglegheit til kompetanseutvikling
	Alle barnehagar utviklar sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling
Skule	Kompetansekrav for å undervise på barnetrinnet 30 stp i norsk, engelsk og matematikk
	Kompetansekrav for å undervise på ungdomskulen 60 stp i norsk, engelsk og matematikk. 30 stp i resterande fag forutan valfaga arbeidslivsfag og utdanningsval.
	Kompetansekrav på 30 stp spesialpedagogikk, samt utdanning i faget det skal undervisast i.
	Alle tilsette i skulen får moglegheit til kompetanseutvikling
	Alle skular utviklar sin pedagogiske praksis gjennom skulebasert kompetanseutvikling
	Frå 1. august 2025 vil kravet om relevant kompetanse for å kunne undervisa norsk, engelsk og matematikk gjelda alle fast tilsette lærarar.

Organisering av framtidig legevaktteneste

Suldal kommune driftar i dag eiga legevakt bemanna av fastlegar. Dette krev høg vaktbelastning og gir slitasje på legeordninga slik den er i dag. Legevakta omfattar seks legar som i snitt har legevakt oftare enn ein gong per veke. Frå måndag kl.08.00 til neste måndag kl.08.00 skal legevakta bemannast med totalt 120 timar utanom ordinær arbeidstid. Kommunedirektøren får tydeleg tilbakemelding om at vaktbelastninga er for høg. Organiseringa slik den er i dag vil kunne påverke tenestetilbodet til innbyggjarane negativt.

Det er difor vanskeleg å halde fram med dagens ordning av legevakt. Kommunedirektøren vil vurdere ulike grep for å behalde fastlegar og sikre gode legetenester til innbyggjarane, også interkommunalt samarbeid. Ei eiga sak til kommunestyret vil belyse ulike måtar å drifte legevakt på.

Organisering av fastlegeordninga

Det er budsjettert for 7,8 årsverk fast stilling lege.

Grunna utfordringa med å rekruttere fastlegar må ein framleis nytte vikarbyrå. Bruken av vikartenester har vesentleg høgare kostnader enn faste stillingar. Mangelen på fastlegar i landet gjer det også vanskeleg å rekruttere /leige vikarlegar. Det blir jobba med rekruttering. Det er ikkje lagt opp til ei auke i ramma til eining Helse utover lønsoppgjeret, men ein er avhengig av at ein klarer å rekruttere legar dersom den økonomiske ramma skal halde.

Planprosessen

Suldal kommune skal vedta den nye kommuneplanen i desember 2022. Årsbudsjett og handlingsplan bygg på forslag til kommuneplan. Måla og hovudstrategiane frå kommuneplanen er direkte overførde til handlingsplanen, det er og knytt direkte tiltak til fleire av måla i dette framlegget.

Kommunedirektøren vil i to tertialrapportar i løpet av 2023 rapportera til kommunestyret korleis økonomien utviklar seg og korleis det går med gjennomføring av tiltaka, den første tertialrapporten har fokus på økonomi.

I desse to sakene kan kommunestyret vedta endringar i budsjettet eller vedta endringar i korleis tiltaka skal gjennomførast.

Etter årsslutt vil kommunedirektøren leggja fram årsmelding og rekneskap, og her vil det bli gitt grundig tilbakemelding på korleis måloppnåinga har vore.

Vidare framdrift i budsjettprosessen

- 2. november: Kommunedirektøren legg fram sitt forslag
- 21. november: Handsaming i AMU
- 14. november: Handsaming i ungdomsrådet
- 14. november: Handsaming i eldreråd og råd for funksjonshemma
- 17. november: Handsaming i LMT-utvalet
- 16. november: Handsaming i Levekårsutvalet
- 22. november: Handsaming i ADMU
- 21-22. november: Handsaming i formannskapet
- Innstilling lagt ut til offentleg ettersyn 14 dagar før handsaming i kommunestyret
- 15. desember: Handsaming i kommunestyret

Tenestesarbeid

Samarbeid	Om samarbeidet
Indre Ryfylke barnevern	Barnevern saman med Sauda. Det er Sauda som er vertskommune.
Indre Ryfylke PPT	PPT-tenesta saman med Sauda. Det er Suldal som er vertskommune
Miljøretta helsevern	Sauda driv på vegne av Suldal, Etne og Vindafjord. Tenesta har ansvar for tilsyn og godkjenning av institusjonar.
Følgjeteneste for jordmor	Saman med Sauda
Landbruksrådgjevar	Saman med Sauda
Skjenkekontroll NoRoSun	Sauda driv på vegne av fleire kommunar i Nord-Rogaland og Sunnhordaland
Ryfylke IKT	Kommunalt oppgåvefelleskap (sjå kommunelova § 19-1). Kommunane som er med i fellesskapet er Suldal, Hjelmeland, Sauda og Strand
Haugaland brann og redning IKS	Eit samarbeid mellom 9 kommunar på Haugalandet og i Ryfylke. *
NAV-kontoret	Felles leiar med Sauda og med dei statlege tenestene
IVAR	Her deltek me som ei gruppe saman med Strand og Hjelmeland kommunar (Ivar Renovasjon Ryfylke)

I tillegg deltek kommunen i fleire andre IKS som driv med arkiv, krisesenter, revisjon, sekretariat for kontrollutvalet og regional utvikling.

Kommunen har i tillegg ei rekke med samarbeidsavtaler for lengre eller kortare periodar.

Suldal kommune er også med i fleire interesseorganisasjonar.

* Oppsagt med verknad frå 1.6.2023

Nøkkeltal

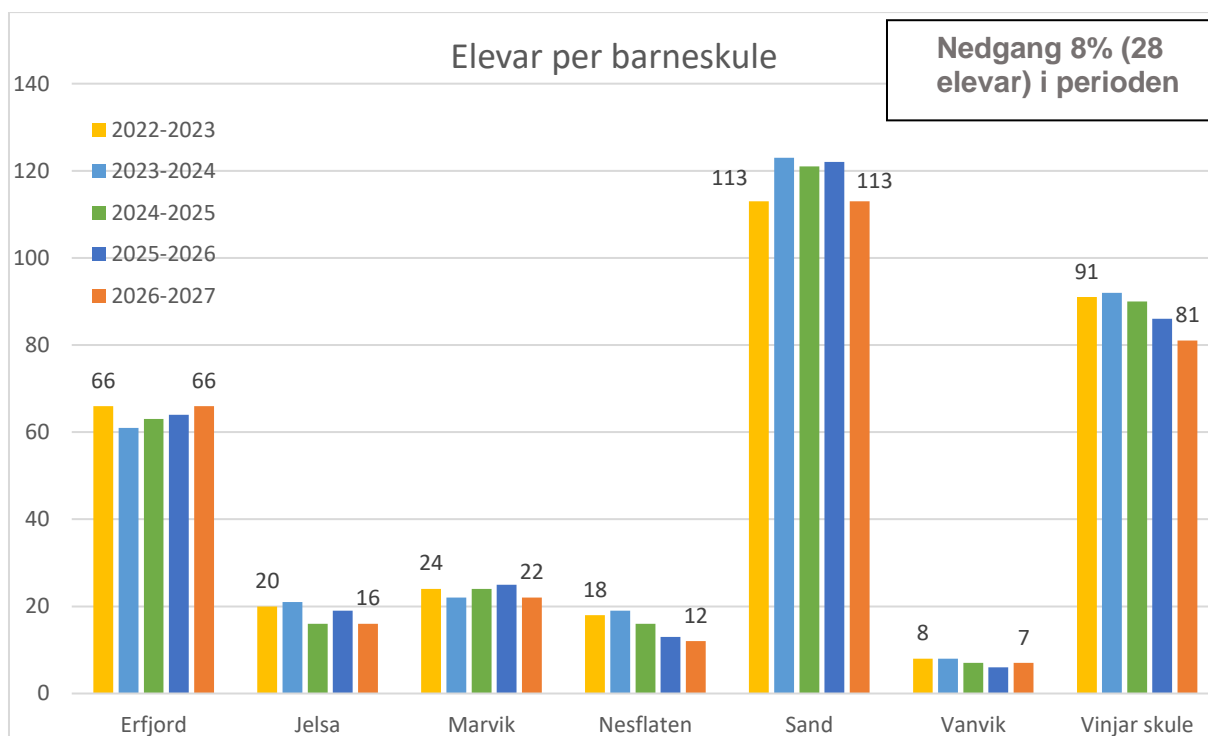
Her finn du nokre nøkkeltal for Suldal kommune. Tala er henta i frå SSB/Kostra eller kommunen sine eigne tal. Dersom ikkje anna er opplyst, er det KOSTRA-tal frå SSB som bli presentert.

KOSTRA = KOMmune-STat-RApportering) som gir styringsinformasjon om kommunal og fylkeskommunal verksemd. Landet = tal for landet utan Oslo.

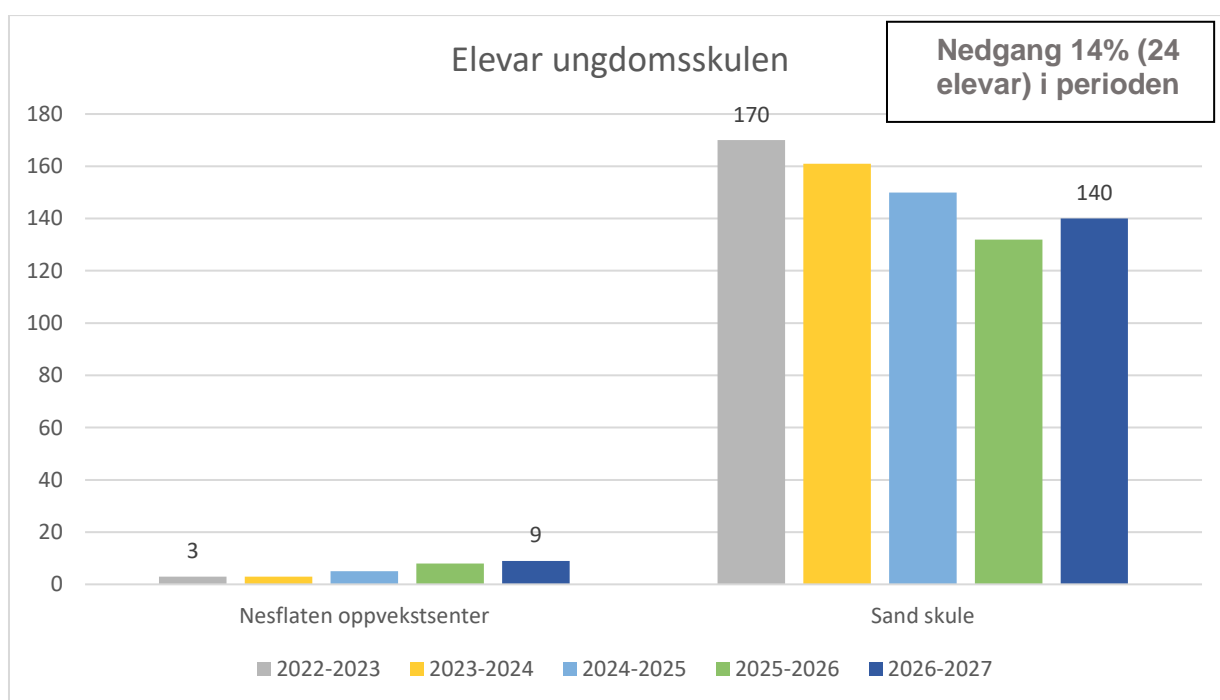
På enkelte områder har ein satt eit mål. Målet er ikkje bindande, men skal vise retning.

Nøkkeltal tenester

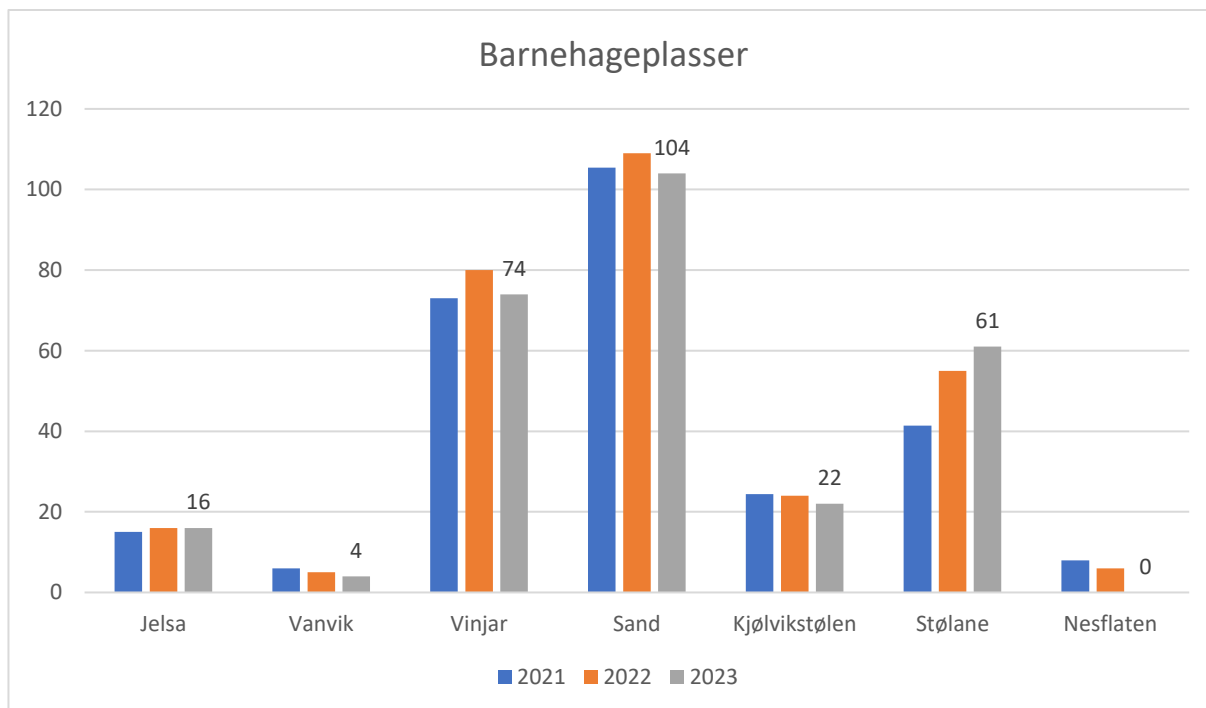
Nøkkeltal	Landet		Suldal		MÅL
Personal	2021	2019	2020	2021	2026
% sjukefråvær (tal AMU)		9,9	7,3	7,2	6,5
% menn i kommunen		20,0	16,0	18,0	
% gjennomsnittlig stillingsstorleik per tilsett alle		74,0	81,3	82,0	
	Landet		Suldal		MÅL
Barnehage	2021	2019	2020	2021	2026
% tilsette med barnehagelærerutdanning	42,7	38,3	40,5	37,8	50
% styrarar og ped. leiarar med godkjent bhg.utd.	95,7	85,7	92,6	86,4	90
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	93,6	90,3	89,4	88,8	
Andel fleirspråklege barn i forhold til alle barn	17,9	24,5	19,7	16,2	
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvi.	5,7	4,9	4,8	4,8	
	Landet		Suldal		
Skule	2021	2019	2020	2021	
Gjennomsnittlige grunnskulepoeng	43	43,6	43,6	43,3	43
% elevar i grunnskulen som får spesialundervisning	7,9	7	6	5,6	5
% elevar meistringsnivå 3-5, nasjonale prøver, lesing 8kl	72,5	77,5	67,4	81,5	75
% elevar mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver, regning 8kl	68,7	75	91,1	79,2	75
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	55,1	46,6	45,7	42,1	
	Landet		Suldal		
Pleie og omsorg	2021	2019	2020	2021	
Brukerrettede årsverk i omsorg med helseutdanning	78,3	85,3	84,9	84,5	
Mottakarar av heimetenester i % 80 år og eldre	28,7	32,5	35,7	30,7	
Bur på sjukeheim i % 80 år og eldre	10,8	7,9	4,2	8,3	
Brukarar med dagaktivitetstilbod i % 67-79 år	0,7	3,33	2,8	2,6	
Årsverk i helse og omsorg per 10.000 innbyggjarar	319	468,2	483,3	481	
Utgifter per opphaldsdøgn i institusjon (kr)	4449	5 332	6 700	6 724	
Brutto driftsutg, heimebasert (254) per brukar		366 000	352 000	370 000	
	Landet		Suldal		
Kultur	2021	2019	2020	2021	
Barn på kulturskulen i % av alle barn	13,3			25,8	
Besøk i folkebibliotek per innbyggjar (antall)	3			5,5	
	Landet		Suldal		
Plan, byggesak og miljø	2021	2019	2020	2021	
Gj.snitt saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dagar)	42	32	48	45	
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dagar)	18	13	14	12	

Elevane på Vanvik oppvekssenter går på barneskule i Sauda skuleåret 2022/2023. Erfjord skule: inkludert elever i frå Jøsenfjorden.

Elevane på ungdomstrinnet på Nesflaten går på Sand skule skuleåret 2022/2023.

Det vil bli nedgang i barnehageplassar frå hausten 2023 på grunn av låge fødselstal. Det blir ikkje fanga opp av statistikken.

4 barn frå Nesflaten oppvekstsenter går i Vinjar barnehage.

Finansielle nøkkeltal

Finansielle måltal		2019	2020	2021	Mål
Netto driftsresultat / brutto driftsinntekt	%	9,9	5,7	19,2	> 4,5
Langsiktig gjeld* / brutto driftsinntekter	%	54,4	52,6	44,2	< 65,0
Disposisjonsfond (alt) / brutto driftsinntekt	%	35,0	33,5	42,4	> 10,0

Merknad: *ex pensjon og formidlingslån

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er overskotet til kommunen. Eit godt resultat kan me sette av til fond eller nytte til investeringar. På grunn av våre variable kraftinntekter og høge investeringsnivå bør nivået vere på over 4,5% over tid. (Teknisk beregningsutval tilrår 1,75% for «normalkommunen»)

Langsiktig gjeld

KS tilrår ikkje lengre eit eksakt tal på gjeldsnivå. Det vil avhenge av størrelsen på driftsresultatet og størrelsen på disposisjonsfondet. På landsbasis ligg gjeldsgraden utanom Oslo på 117%. Det er for høgt i følgje KS, som er uroa over den aukande gjeldsbelastninga i kommune-Noreg. Gjeldsnivået i Suldal bør vere under 65 % for å ikkje få for høge rente- og avdragskostnader i framtida

Disposisjonsfond

Suldal set av midlar til framtidige prosjekt og som buffer. Våre kraftinntekter kan variere med 100-300 millionar kr årleg. Det gjer at ein må ha høgare disposisjonsfond enn mange andre for å kunne takle svingingane.

Innspel frå verksemder, lag og organisasjonar

Kyrkja i Suldal

Driftsbudsjett:

Suldal kyrkjelege fellesråd vil søkja om same prosentvise auke på lønn og driftsutgifter som dei kommunale etatane for 2023. Ein søker også om ei vidareføring av prosjektet Opne kyrkjer med kr 50.000 i tilskot frå konsesjonsavgiftene

Investeringar:

Søker om kr 2.000.000 til samanbygging av Sand kyrkje og Sand bedehus i 2024.

Betalingssatsar:

Framlegg om å auka avgift for gravfeste frå kr. 130 pr grav pr år til kr 150 pr grav pr år.

Svar:

Det vert lagt inn auke på 3,7% (deflator) i høve driftsbudsjettet. Opne kyrkjer er lagt inn som eit fast tilskot med kr. 50.000 pr. år. Det er ikkje lagt inn midlar til investering. Avgifta for gravfeste vert auka til kr. 150 pr grav pr år.

Ryfylkemuseet

Vi tillèt oss å søkja om ei vidareføring av driftstilskot for 2023 med justering for løns- og prisstiging.

I tillegg søker vi kommunen om å vidareføre engasjementet sitt i dei to store prosjekta som fekk støtte i 2021 og 2022.

- Etablering av Ryfylke bygningsvernssenter. Ryfylkemuseet søker Suldal kommune om utviklingsstøtte på kr 1 250 000 til utviding av Stålhallen i 2023. Vi ber også kommunen om tillating til å kunne bruke tilsegn gitt for 2021 og 2022, til tross for at spleiselaget ikkje blir slik det var opphavleg skissert.*
- Vi ber kommunen om nytt tilskott til restaurering av MS Suldal i 2023 på kr 750 000.*

Svar:

Tilsegn frå 2021 og 2022 vert overført til 2023 med kr 500 000 frå 2021 og kr 250 000 frå 2022.

- Det vert ikkje tilrådd justering for løns- og prisstigning.*
- Det vert tilrådd tilskot kr. 1 000 000 frå konsesjonsavgiftene til bygningsvernssenteret i 2023.*
- Det vert tilrådd tilskot kr. 500 000 frå konsesjonsavgiftene til MS Suldal i 2023.*

New Kaupang

New Kaupang har som formål å legge til rette for næringsetableringer, hovudsakelig innanfor kraftkrevende industri, basert på fornybar energi som kan skape nye grønne, bærekraftige arbeidsplasser i Rogaland. Vårt fokus er å finne, assistere med å utvikle og markedsføre tomter til nasjonale og internasjonale prospekter.

Medlemsavgiften for kommunene holdes uendret i perioden frem til 2024. Det betyr at det også for 2023 er medlemsavgift pr. kommune kr. 100.000-, (eks mva) hvor alle kommuner betaler likt uavhengig av størrelse.

Svar:

Tilrådd å vidareføra medlemskapen i 2023 - kr 100 000 frå konsesjonsavgiftene i 2023

Kloppå Eigedom AS

Kloppå Eigedom AS planlegg endring av flytebrygge-anlegget / båthamna.

Planane er:

**Forbeta og utvida flytebryggeanlegget / båthamna med ny brygge / bølgedempar og flytta den eksisterande bryggja, slik det går fram av vedlagt skisse.*

*Byggja om og oppdatera butikken innvendig
*Fornya drivstoffanlegget.

Denne investeringa er eit stort løft for Kloppå Eigedom AS. Me vonar at Suldal kommune ser nytten av dette både for allmenheten og styrking av næringsverksemda i Vatlandsvåg, og kan bidra med støtte til dette! Me søker difor om kr. 300.000,- i tilskot / støtte.

Kostnaden er rekna til kr 1 640 300 eks mva. Finansieringa er planlagt med tilskot frå Suldal Kommune med kr. 300 000, resten eigenkapital/eigeninnsats og banklån.

Svar:

Tilrår kommunalt tilskot - kr 300 000 frå konsesjonsavgiftene i 2023

Kommunestyret 15.12.2022: Flytebrygge på Ropeidhalvøya, auka tilskot kr. 370 000,- frå driftsmidlar i 2023.

Nesflaten Eigedom

Nesflaten Eigedom eig Dampen Gjestehus som ligg sentralt plassert nær sentrum av Nesflaten og kaien.

Nesflaten manglar gode båtplassar og me ser på ei investering i flytebrygge som ein viktig del av tilrettelegginga for auka aktivitet på Suldalsvatnet.

Flytebrygga vil vera ein viktig del av næringsutviklinga på Nesflaten, men det er i tillegg eit viktig aspekt med tanke på å styrka attraktiviteten til Nesflaten og Øvre Suldal. Eit viktig moment for oss er at flytebrygga vil vera godt synleg frå Rv13, det vil vera svært god markedsføring og synleggjera koplinga mellom båtliv og Suldalsvatnet på ein god måte.

Flytebrygga er kostnadsrekna til kr. 1 100 000 eks mva. Etter at søknaden vart sendt er det kome til prisauke på kr. 95 000. Det vert søkt om at dette vert teke omsyn til i handsaminga.

Finansieringa er lån i bank kr. 300 000, eigenkapital kr 250 000, eigeninnsats rekna til kr. 100 000 , tilskot Suldal kommunale næringsfond kr. 100 000 og tilskot frå Suldal kommune kr 350 000.

Svar:

Tilrår kommunalt tilskot – kr 400 000 frå konsesjonsavgiftene i 2023

Suldal idrettslag

Suldal IL ønskjer å bygga eit nærmiljø – og fleiridrettsanlegg i Prestavikjo for å utnytta det flotte området til meir enn fotball. Me ønskjer at det skal vera mogleg for alle innbyggjarane våre å bruka Prestavikjo til ein aktivitet som er tilpassa deira interesser, ferdigheiter og mobilitet, både uorganisert, men ikkje minst til uorganisert treffpunkt i bygda. Planane starta enkelt, med tankar om tribune og 3'arbanar til fotball, men har stadig vakse seg større slik at det nå er eit stort og unikt prosjekt.

Sum for alt som er tenkt i anlegget inkl mva er på 9,7 million kroner. **Suldal kommune sin tredjedel av spelemiddelanlegga er på om lag 2,8 million kroner.** Ikkje alle delane av anlegget blir dekkja av spelemidlar. Spelemidlane som kan bli løyst ut på anlegget er på i overkant av 3 million kroner. Sjå vedlegg. Utover hausten vil Suldal IL få svar på sine søknadar, slik at ein mot slutten av året veit kor mykje me manglar for å få løyst ut spelemidlane.

Om Suldal kommune hadde gått inn for å dekkja det Suldal IL manglar, så hadde det vore stort for oss! Ein kan anslå ein sum mellom 1,5-2 million kr som ei ekstra investering for kommunen

Svar:

Tilrådinga er: Spelemiddelanlegg på Suldalsosen med samla kostnad 9,7 millionar kr.; Spelemidlar utgjer 3,130 millionar kr. som Suldal kommune forskotterar med 1,5 millionar frå spelemiddelfond og 1,630 frå driftsmidlar i 2023.

Suldal sin del av spelemiddelprosjektet 2,820 millionar vert dekt av bruk av konsesjonsavgift 2023

I tillegg legg ein inn ekstra løyving med 0,5 millionar kr. i 2024 som også vert dekt av konsesjonsavgiftene.

Kommunestyret 15.12.2022: I tillegg til forslag frå kommunedirektøren, legg me inn kr. 345 000,- i forskottering spelemiddel, kr. 300 000,- i tilskot og 1,5 millionar kr. i forskottering momskompensasjon som sikkerheit for prisauken. Avsett investering i 2024 blir framskunda til 2023. Finansiering frå disposisjonsfondet.

Suldal Fjellstyre

Søknad om midlar frå Suldal kommune til restaurering/påbygg av hytte i Grotdalen på Suldal statsallmenning.

Me vil med dette søkje om kr. 600 000,- i støtte frå Suldal kommune.

Byggekostnad er rekna til kr 1 700 000

Finansieringsplan: Støtte frå grunneigarfondet kr. 510.000, dugnad kr. 80 000, egne midlar kr. 510 000, støtte frå Suldal kommune kr. 600 000.

Svar:

Frå informasjonen på heimesida til Suldal Fjellstyre:

Fjellstyret disponerer fire hytter som blir utleigde. Det ligg to i Steinkilen, og ei kvar på Grotdalsneset og i Breiavad. Alle hyttene er godt utstyrte med propan, ved, solcellepanel, service etc. Reglar og pris for leige av hyttene: Pris for overnatting: Busett i "gamle Suldal kommune": kr 100,- Andre kr 200,- Born (under 16 år) gratis.

Tilråding er støtte med kr. 600.000 frå konsesjonsavgiftene i 2023 på vilkår av at prisane for overnatting i hyttene til fjellstyret vert dei same for alle innbyggjarar i Suldal kommune.

Sand Sanitetsforeining

Sand Sanitetsforeining ønskjer å starta opp med sosial møteplass for ungdom frå 13 – 18 år.

Me ønskjer å be kommunen om støtte til ein storskjerm og lydplanke dei kan logga seg inn på. Bygget har Internett tilgang.

Søkjer om støtte kr. 50.000

Svar:

Tilrår støtte med kr. 50.000 frå konsesjonsavgiftene i 2023

Bedehuset Betel, Erfjord

Me er godt fornøgd med «nye» Betel som vart tatt i bruk i 2019, og takkar for den avgjerande støtta me fekk frå Suldal kommune for å klare å realisere ei så omfattande oppgradering av bygget.

Prosjektet vart gjennomført med stor dugnadsinnsats, og finansieringa vart også ei form for dugnad.

Det er no bruksforbod på heisen i Betel. Budsjettpris på ny heis i same heisesjakt er om lag kr 300.000,- (enklaste type).

Me ynskjer difor å stenge heisen permanent, og bygge ein ny utvendig rampe som vil kunne erstatte heisen. Budsjettpris for ny rampe er mellom kr 300.000-350.000,-

For å sikre at me har tilstrekkeleg økonomisk handlefridom til å kunne fortsetje arbeid med bygging av rampe (sekundært ny heis + ferdigstille utvendig trapp) søkjer me difor om økonomisk støtte frå kommunen på kr 250.000,-.

Svar:

Tilrår støtte med kr. 100.000 frå konsesjonsavgiftene i 2023.

Suldal Idrettslag

Idrettslaget søker om driftsstøtte til snøproduksjonsanlegget for 2023 på kr. 200 000,-
Snøproduksjonsanlegget har mange positive verknadar for Suldal IL, der ein sikrar eit aktivitet- og treningstilbod for medlemmene allereie tidleg i sesongen i snøfattige vintrar. Det gjer dei også betre i stand til å arrangera skirenn og treningsamlingar. Samstundes gir anlegget positive ringverknadar langt utover idrettslaget sin aktivitet, så som Folkehelse, Leirskule, Hyttestedestinasjonar og Turisme.

Svar:

Tilrår støtte med kr. 200 000 frå kommunale midlar i 2023.

Røldal grunneigarlag

Vi søker hermed om kr. 580.000.-frå kvar av kommunane Suldal og Ullensvang til prosjektet:
RESPEKT FOR LOKALSAMFUNN OG FELLESSKAP! Arbeidet omfattar vassdragsanlegga i Røldal og øvre Suldal.(tidlegare Røldal-Suldal Kraft AS)

Svar:

Tilrår avslag på søknad om tilskot.

Suldal kommunale næringsfond Forslag til styrking av Suldal kommunale Næringsfond

Fondet har vorte sterkt redusert gjennom vedtektsendringar, ref. brev av 11. mars 2021 «Visar til dei opphavelige vedtektene av 1967, der fondskapitalen skulle vera 4 mkr, som i dag ville utgjort 48,7 Mkr, mens dette vart redusert til 350 000 kr i 1969, som i dag ville utgjort 3,4 Mkr»

Konklusjon frå styret:

- Styret ber om årleg bidrag av konsesjonsavgiftsmidler på minimum 1 Mkr fram til etablering av nytt næringsfond. Dette for å kompensera for bortfall av kapitalavkastning*
- Styret ber om å verta involverte i vidare arbeid med etablering av nytt næringsfond*
- Styret ber om dokumentasjon på kommunestyrevedtak for vedtekter av 1977*

Svar:

Tilrår avslag på søknaden.

WindWorks Jelsa AS

Det er trong for meir midlar til arbeidet med å førebu reguleringsplanen for industriområdet, samt starten av reguleringsarbeidet for ny vegløyning.

Dei tre eigarane blir derfor oppmoda til å auka sin eigardel med 2 million kroner kvar. Dersom Suldal kommune skal ha same eigardel vidare er det difor behov for innbetaling av 2 MNOK.

Svar:

Tilrår auke i Suldal kommune sin eigardel med kr. 2 million i 2023 som vert finansiert med overføring av midlar frå drift til investering.

Særlege tiltak i budsjett og handlingsprogram

I saka om sal av konsesjonskrafta til fastpris var eitt av kulepunkta i kommunedirektøren sitt framlegg som vart vedteke av kommunestyret dette:

- Tiltak i budsjett og handlingsprogrammet som kan tiltrekke fleire innbyggjarar og utvikle næringslivet i alle grendene i kommunen.

I budsjett og handlingsprogrammet er dette følgt opp gjennom 3 overskrifter;

- Suldalspakken
- Innbyggarpakken
- Klima -og miljøpakken

Kommunedirektøren nyttar med dette handlingsrommet i 2023 som auken i kraftpris gir oss. Dei fleste tiltaka er eingongstiltak. Dette er viktig å presisera då kraftprisen framover er svært usikker.

Suldalspakken er mynta på å trekkja til seg nye innbyggjarar gjennom å satsa på ulike tiltak rundt i heile kommunen. Tiltaka vil sjølvstøtt også koma alle som bur i kommunen og besøkjer oss til gode. **Innbyggarpakken** syner tiltak i budsjett og handlingsprogram som kjem alle som bur i kommunen til gode. Det same gjer innhaldet under overskrifta **Klima og miljøpakken**. Fleire av tiltaka er innspel som er komne frå grendeutvala i ulike samanhengar. Andre er innspel til budsjettet i år.

Suldalspakken

Leige for eige. Dette er eit konsept andre kommunar har satsa på i samband med å rekruttera nye innbyggjarar. Kommunen byggjer bustader for utleige. Desse kan seljast til leigetakaren om dei trivst og ynskjer å bu vidare i same bustaden.

Kommunedirektøren foreslår å nytta attraktive ledige tomter i kommunale byggefelt til føremålet der dette er mogleg. Utover i økonomiplanperioden er framlegget at alle grendene skal få slike utleigebustader.

Båtplass. I dei grendene det er praktisk mogleg kan båtplass følgje med i leigeavtale. Dette kjem då som eit ekstragode.

Tomtepris. Kommunen har mange opparbeidde tomter rundt i grendene og i kommunesenteret på Sand. Fleire av dei har vore i marknaden lenge utan at det er særleg interesse for dei. I dei tilfella det har vore konkret kontakt om tomter vert denne ofte avslutta når tomteprisen vert presentert.

I handlingsprogrammet for 2022 er det eit handlingspunkt der kommunedirektøren vert beden om å greia ut om det er mogleg å laga ei støtteordning for kjøp av hustomt i bustadfelt der tomteprisen er over kr. 550.00 - Målet er å senka risikoen med å etablere seg i Suldal.

Kommunedirektøren har gjort ei samla vurdering av pris og etterspørsel og foreslår som eit konkret rekrutteringstiltak at tomteprisen for bustadtomter som Suldal kommune har opparbeidd skal ha makspris kr. 550.000 gjeldande i eitt år. Dette gjeld opparbeidingskostnader. I tillegg kjem det ein kostnad pr. m2 pr tomt. Denne summen varierar frå bustadfelt til bustadfelt. Framlegget er at denne summen vert sett til kr. 30 pr m2 for alle bustadfelt i 2023.

Laksefiske og småviltjakt. Kommunen eig eit vald med lakserett i Suldalslågen. Likeeins eig kommunen areal i Gullingenområdet. I dag nyttar Suldal jakt og fiskelag desse ressursane. Dette ynskjer ein å halda fram med. Men begge desse ressursane kan også nyttast inn mot rekruttering av nye innbyggjarar.

Flytebrygger. I budsjettet er det teke med støtte til flytebrygger på Nesflaten og i Vatlandsvåg. Båtplasser er eit gode for alle.

Nærmiljøtiltak - Prosjekt Prestavikjo. Suldal idrettslag har søkt om støtte til eit grundig gjennomarbeida og spanande nærmiljøtiltak i Prestavikjo. Prosjektet tek i bruk dei ledige areala rundt kunstgrasbanen og vidare området rundt. Det er planlagt mange ulike tilbod som samla gir tilbod til dei fleste. Det vert i søknaden også poengtert at Prestavikjo ligg sentralt til på Suldalsosen og i høve dei næraste grendene. Prosjektet har høg kostnad, kr. 9,7 mill. Dei fleste elementa i søknaden er

spelemiddelberettiga. Kommunedirektøren vurderer søknaden til å ha stor positiv innverknad på attraksjonskrafta til Suldalsosen og kommunen elles. Av den grunn vert det tilrådd både kommunal støtte med 1/3, samt forskottering av spelemidlar. I tillegg er det sett av ekstra løyving i 2024. [Kommunestyret 15.12.2022: I tillegg til forslag frå kommunedirektøren, legg me inn kr. 345 000,- i forskottering spelemiddel, kr. 300 000,- i tilskot og 1,5 millionar kr. i forskottering momskompensasjon som sikkerheit for prisauken. Avsett investering i 2024 blir framskunda til 2023. Finansiering frå disposisjonsfondet.](#)

Ryfylkemuseet. Som vertskommune for Ryfylkemuseet gir Suldal kommune årleg både driftsstøtte og utviklingsstøtte. Det er også dei siste åra gitt prosjektstøtte til to prosjekt; Bygningsvernsenteret og restaureringa av MS Suldal. Begge prosjekta har ringverknader for suldalssamfunnet og tilrådinga er å gi støtte også i 2023.

Fjellstyret – restaurering av jakthytta på Grotdalsneset. Jakt er viktig i Suldal. Fjellstyret søker om støtte til fornying av hytta på Grotdalsneset. Hytta er open for alle til liks med dei andre hyttene til Fjellstyret. Tilrådinga er å gi støtte på vilkår av at prisen vert lik for alle brukarane med bustadadresse i Suldal.

Rygjatun. Dei gamle folkehøgskulebygningane på Eide har husa toppvolleyelevar sidan oppstarten av Toppvolley i 2004. Me kjenner alle til suksesshistoriane til nokon av elevane. Toppvolley gir ringverknader for suldalssamfunnet gjennom aktivitet, arbeidsplassar og innkjøp. No trengst oppgradering av internatet. I samarbeid med Rogaland fylkeskommune er det lagt planar for dette. Det er lagt inn finansiering til nytt hybelbygg og trenarleilegheiter i budsjett og økonomiplan.

Straumstøtte og energieffektivisering. Det er vedteke straumstøtte til næringslivet og ei raus tilskotsordning til energieffektivisering for både innbyggjarar og næringslivet.

Skiløyper. Suldal idrettslag har tidlegare fått støtte til produksjonsanlegg for kunstsno i lysløypa ved Mosvatnet. Høg straumpris gjer at det er krevjande for idrettslaget å stå for snøproduksjonen, sjølv med støtte frå hytteforeiningar og andre. Søknad om driftsstøtte frå kommunen vert tilrådd.

Nærmiljøkart for Gullingen. Suldal o-lag søker om tilskot til nytt kart for Gullingen. Dette er eit spelemiddelprosjekt. Støtte vert tilrådd.

Fleire lærlingar: Lærlingar er eit viktig rekrutteringstiltak samstundes som det er ein viktig del av utdanninga for mange unge. Antal lærlingar i Suldal kommune vart auka frå 10 til 15 inneverande år grunna mange søkjarar. Auken vert vidareført.

Framtidas kommunesenter

For at Suldal skal utvikla seg vidare og auka attraktiviteten for fastbuande, besøkjande og moglege tilflyttarar må ein ha visjonar og ambisjonar for eit sterk og attraktivt kommunesenter på Sand.

Til tross for investeringar dei siste åra og føreståande opparbeiding av Bekkjatorget manglar ei heilskapleg satsing for kommunesenteret for alle innbyggjarar. Det må skapast eit levande sentrum som folk i alle aldrar ynskjer å opphalda seg i store delar av døgnet og heile året. Aktivitetar og tilbod må vera av ein slik art at "alle" vil innom sentrum.

Moglege tiltak:

- Opparbeiding av heilårlege bubilplassar
- Utvida småbåthavna, etablere flytande sauna
- Kjøp av sentrumsbygg, etablere torgboder og stimulera næringslivet til å utvikla små produksjonslokale mot torget. Med ein glasfasade mot sjøen tilrettelagt for ute- og inne servering, ligg det til rette for utleige til dei på kort eller lang sikt,
- Avklaring meieriet som næringsbygg
- Plass til turistinfo med lokalmat sal, kontorplassar, andre kontaktskapande aktivitetar, verksemder, nisjebutikkar, utleige av utstyr til ulike aktivitetar på land og sjø
- Dekorera fasadane i sentrum med "street art" eller liknande (konkurransen for utsmykking)

- Tilretteleggja for konsertar og aktivitetar på torget (segl, glas-telt), nytta lydanlegget
- Utvikla laksestudio vidare
- Skapa møteplassar for ungdom som gjer at dei nyttar sentrum på ein positiv måte
- Vidare investeringar Sand sentrum nord mot Dalane
- Vurdera å leiga eller kjøpa lokale i Sand sentrum og utvikla desse til ein skaparverkstad for elevane ved ungdomskulen på Sand. Dette vil sikra areal til meir praktisk, variert og relevant undervisning som kan auka motivasjonen til ungdomane våre og gi ein meirverdi.

Innbyggarpakken

Framtidas omsorg er ei gjennomarbeida satsing for å møta framtida sine behov og krav. Det er fokus på heimebaserte tenester, men også på fornying av omsorgsbygga. Ny sjukeheim har vore ute på anbod og oppdaterte prisar er lagt inn i budsjett og økonomiplan. Det er også lagt inn midlar til fornying av Vinjarheim mot slutten av økonomiplanperioden.

Kulturhuset runda 20 år i år og det melder seg behov for fornyingar. Det er lagt inn midlar til forprosjekt slik at fornyingsbehov kan planleggast.

Kinomaskin og lydanlegget på kulturhuset må fornyast. Det er lagt inn midlar til dette.

Suldalshallen treng fornying. Det er lagt inn midlar til dette mot slutten av økonomiplanperioden.

Lokaldemokratiprojektet som er starta opp har målsetjing om å forbetra grendeutvalsordninga, forbetra kommunikasjonen med innbyggerane gjennom digitale løysingar og sjå på fysiske møteplassar. Digitale skjermar skal koma opp i alle grendene og på Bekkjetorget på Sand.

Digitale løysingar gjennom samarbeidsprosjekt i RIKS (Ryfylke it samarbeid). Her er mange prosjekt på gong; innbyggardialog, digital konsultasjon, digital heimeoppfølging, digi-helse, mi side og min kommune for å nemna nokre. Heimesida til kommunen skal oppgraderast og gjerast visuelt attraktiv og lett å navigere i. I tillegg har Suldal ny digital oppmålingsløysing ved kartforretning,

Nærmiljøanlegg i tilknytning til Suldal bad. Enkel treningspark og nytt pumtrack-anlegg skal etablerast. Kostnader er lagt inn i budsjett og økonomiplan.

Klima -og miljøpakken

Elbilladar – Gullingen og Suldal bad. Det er etterspørsel etter ladepunkt for el-bilar. Hyttesuldølen etterspør ladepunkt på Gullingen og kundane til Suldal bad ved badet. Begge deler er lagt inn i budsjett og økonomiplan.

[Kommunestyret 15.12.2022: Kommunalt bidrag til Elbilladar på Sand med 0,5 millionar kr. i 2023. I samarbeid med Fagne og Enova.](#)

[Kommunestyret 15.12.2022: Vurdera el-ladarar i grendene i samarbeid med det lokale næringslivet og Enova. \(2023\)](#)

Energiltak – det er sett av tilskot til energieffektiviserande tiltak i heile økonomiplanperioden, jf kommunestyresak 61/22. Innbyggjarar, hyttesuldølen og næringslivet kan få tilskot til varmepumpe, solcelle og omn. Innbyggjarar og næringslivet kan i tillegg få tilskot til etterisolering. Kommunen dekker i ordinære saker opptil 50% av rekninga. Vanskelegstilte kan få dekka opptil 90% av kostnaden for ei luft-luft-varmepumpe. Det er ei svært gunstig og treffsikker ordning for energieffektivisering.

Miljøtiltak i elvar og bekkar. Det er lagt inn ein mindre sum i spleiselag til bruk for å få i stand miljøtiltak i fleire elvar og bekker.

Solcelletak – det er i økonomiplanen lagt inn midlar til å investera i solcelletak på kommunale bygningar.

Økonomiplan 2023-2026

Under følger økonomiplan for 2023-2026. Signala i Statsbudsjettet ligg til grunn for forventa pris og lønnsvekst, utvikling i skatteinntektene og rammetilskot. Økonomiplanen blir lagt fram i faste 2023 prisar. Økonomiplanen byggjer elles på handlingsprogrammet og andre politiske føringar.

ØKONOMIPLAN 2023-2026 DRIFT

(Brutto/nettorammer i samsvar med oppstilling (2023-kroner, summar i heile tusen)

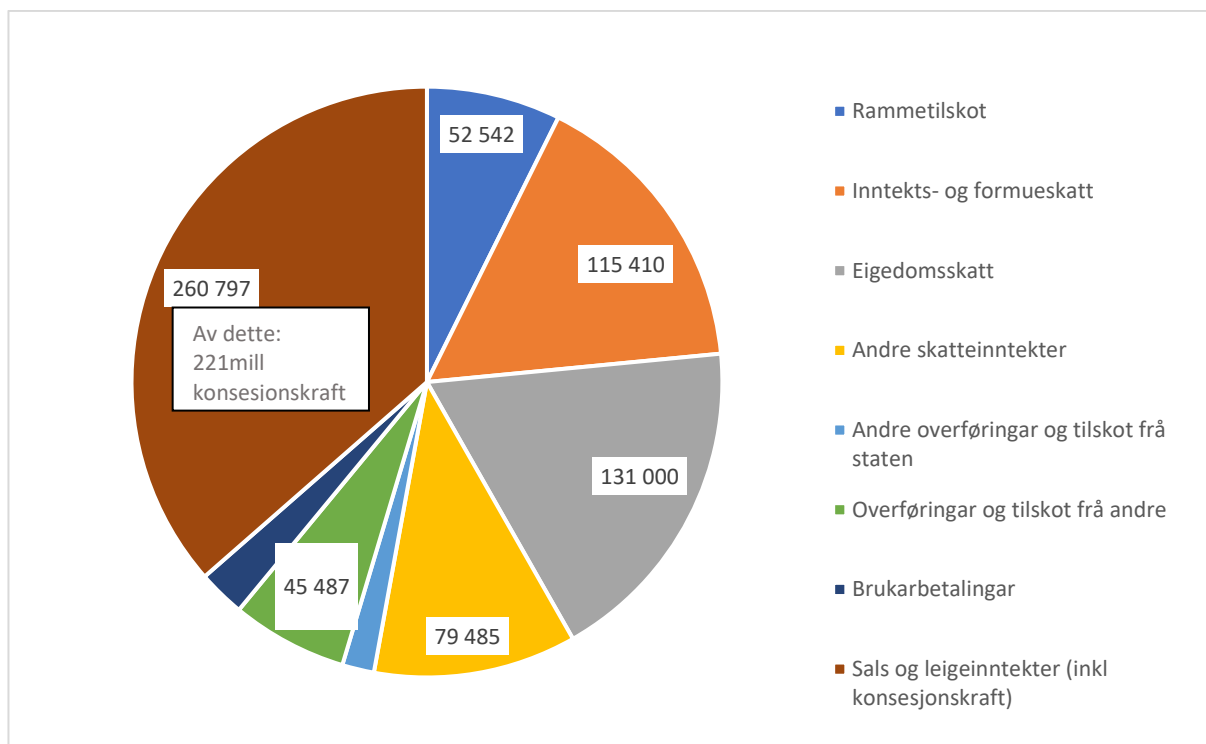
Rammeområde	Budsjett				Økonomiplan		
	2022	2022	2023	2023	2024	2025	2026
	Brutto	Brutto/ netto.	Brutto	Brutto/ netto.	Brutto	Brutto	Brutto
Skatt på inntekt og formue		-162 259		-165 410	-166 410	-166 410	-166 410
Rammetilskot		-128 726		-52 542	-143 627	-143 451	-143 451
Eigedomsskatt		7 500		7 500	7 500	7 500	7 500
Eigedomsskatt		-123 400		-131 000	-131 000	-128 000	-128 000
Konsesjonsavgifter		-28 635		-29 485	-29 485	-31 507	-31 507
Inv. komp. skule/omsorg/kyrkja		-600		-600	-600	-600	-600
Overf. Havbruksfondet		-3 400		-3 400	-3 400	-3 400	-3 400
Sal av konsesjonskraf		3 223		22 332	7 732	7 732	5 232
Sal av konsesjonskraf		-30 000		-221 000	-75 000	-75 000	-50 000
Disponible inntekter		-466 297		-573 605	-534 290	-533 136	-510 636
Renteinntekter		-5 625		-5 625	-5 625	-5 625	-5 625
Rogaland Fylke, amortisering		-900		-500	0	0	0
Utbytte frå Haugaland Kraft		-5 500		-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
Kursgevinstar /utbytte pengepl.m.m.		-3 000		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Renteutgifter		6 025		11 886	10 215	11 235	12 046
Avdrag på lån		27 750		23 018	23 153	26 002	30 033
Ulla/Førre nær.fond, utlån		3 000		3 000	3 000	3 000	3 000
Ulla/Førre nær.fond, avdrag		-2 000		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sosiallån, utlån		250		250	250	250	250
Sosiallån, avdrag		-192		-192	-192	-192	-192
Netto finansinnt./-utgifter		19 808		19 137	18 301	22 170	27 012
Motpost avskrivningar		-35 069		-35 069	-35 069	-35 069	-35 069
Motpost kalkulatoriske renter		-3 395		-3 395	-3 395	-3 395	-3 395
Avsetjingar:							
Disposisjonsfond		1 659		1 684	684	684	684
Bundne driftsfond		6 050		50	50	50	3 237
Bruk:							
Disposisjonsfond		-9930		-84823	-99805	-26618	-650
Bundne driftsfond		-16402		-8902	-15484	-1062	-1062
Netto avsetningar		-18 623		-91 991	-114 555	-26 946	2 209
Overf. til invst. driftsm.		12 407		122 629	147 016	67 895	15 973
Overf. til invest. Konsesj.avg.		21 844		23 445	36 587	24 187	21 000
Overf. til invest. Utbytte		5 500		7 500	7 500	7 500	7 500
Til fordeling drift	0	-463 825	0	-531 349	-477 905	-476 794	-475 406

Rammeområde	Budsjett- ramer		Budsjett- ramer		Øknomi- plan	Økonomi- plan	Økonomi- plan
	B 2022	B 2022	B 2023	B 2023	2024	2025	2026
	Brutto	Brutto/ netto.	Brutto	Brutto/ netto.	Brutto	Brutto	Brutto
Utgiftene er inkl. avskr.							
Kommunedirektøren	96 767	90 111	10 973	10 705	11 717	11 466	11 466
	-6 656		-268		-417	-367	-367
Økonomii og organisasjon			80 196	77 382	34 776	35 331	35 331
			-2 814		-2 764	-2 764	-2 764
Kommunekassen			20 540	16 847	20 150	20 250	20 250
			-3 693		-3 693	-3 693	-3 693
Organisasjon og innbyggarkontakt			25 734	23 334	25 769	25 769	25 769
			-2 400		-2 400	-2 400	-2 400
Skatt og finans	707	622	791	645	791	791	791
	-85		-146		-146	-146	-146
Politiske organ	6 164	5 933	6 831	6 592	6 568	6 568	6 568
	-231		-239		-239	-239	-239
Sum Formannskapet	103 638	96 666	145 065	135 505	99 771	100 175	100 175
	-6 972		-9 560		-9 659	-9 609	-9 609
Overord. Oppvekst	17 081	13 548	19 272	15 666	14 426	15 350	13 924
	-3 533		-3 606		-3 521	-3 803	-3 554
Indre Ryfylkte PPT	6 440	3 007	6 827	3 391	6 427	6 427	6 427
	-3 433		-3 436		-3 236	-3 236	-3 236
Stølane barnehage	6 124	4 910	7 451	6 352	7 451	7 451	7 451
	-1 214		-1 039		-743	-743	-743
Kjølvikestølen barneh.	3 777	3 021	3 589	3 177	3 589	3 589	3 589
	-756		-412		-289	-289	-289
Vinjar barnehage	10 140	7 948	11 401	9 634	11 401	11 401	11 401
	-2 192		-1 767		-1 288	-1 288	-1 288
Sand barnehage	14 641	11 578	13 995	11 715	13 995	13 995	13 995
	-3 063		-2 288		-1 627	-1 627	-1 627
Erfjord skule	8 125	7 679	8 828	8 240	8 203	8 203	8 203
	-446		-588		-463	-463	-463
Marvik skule	3 617	3 478	4 067	3 923	4 067	4 067	4 067
	-139		-144		-144	-144	-144
Sand skule	28 591	27 609	31 430	30 387	31 430	31 430	31 430
	-982		-1 043		-1 043	-1 043	-1 043
Vinjar skule	12 000	11 244	11 657	10 873	11 657	11 657	11 657
	-756		-784		-784	-784	-784
Jelsa oppvekstsenter	5 955	5 358	6 126	5 613	6 126	6 126	6 126
	-597		-513		-410	-410	-410
Nesflaten oppvektsent.	6 204	5 810	5 254	5 041	6 551	6 551	6 551
	-394		-213		-307	-307	-307
Vanvik oppvekstsenter	3 723	3 474	3 840	3 637	3 840	3 840	3 840
	-249		-283		-171	-171	-171
Gullingen leirskule	3 442	717	3 679	953	3 679	3 679	3 679
	-2 725		-2 726		-2 726	-2 726	-2 726
Introsenteret	10 589	627	11 324	1 062	10 864	11 055	11 055
	-9 962		-10 262		-9 802	-9 994	-9 994
Barnevern	11 155	11 142	11 603	11 590	11 603	11 603	11 603
	-13		-13		-13	-13	-13
Kultur	32 646	24 946	37 582	29 676	31 767	29 267	29 517
	-7 700		-7 906		-8 408	-7 908	-7 958

Rammeområde	Budsjett- ramer			Økonomi- plan			
	B 2022	B 2022	B 2023	B 2023	2024	2025	2026
Helse og Velferd	5 644	5 352	10 598	10 266	16 304	16 336	16 336
	-292		-332		-332	-338	-338
NAV Suldal	6 997	6 763	7 868	7 509	6 708	6 708	6 708
	-234		-359		-193	-193	-193
Sjukaheimen	47 288	41 055	45 465	39 002	45 465	45 465	45 465
	-6 233		-6 463		-6 463	-6 463	-6 463
Helse	29 803	20 446	30 314	21 311	30 345	30 345	30 345
	-9 357		-9 003		-9 010	-9 010	-9 010
Suldal heimeteneste	54 548	47 504	58 021	50 334	58 021	58 021	58 021
	-7 044		-7 687		-7 687	-7 687	-7 687
Suldal bu- og aktivitet	23 674	22 370	25 461	21 637	25 461	25 461	25 461
	-1 304		-3 824		-3 824	-3 824	-3 824
Levekårsutvalet	451	448	492	489	492	492	492
	-3		-3		-3	-3	-3
Sum Levekårsutvalet	352 655	290 034	376 144	311 478	369 872	368 519	367 343
	-62 621	0	-64 666	0	-62 487	-62 467	-62 268
Kultur og samfunnsutvikling	2 807	2 531	7 053	7 032	4 689	4 689	4 689
	-276		-27		-27	-27	-27
Bygdeutvikling	13 653	8 576	14 066	8 872	14 007	14 007	14 007
	-5 077		-5 194		-5 182	-5 182	-5 182
Teknisk drift	97 026	65 459	96 596	67 859	95 252	95 414	95 576
	-31 567		-28 737		-28 934	-29 328	-29 901
LMT-utvalet	572	559	617	603	617	617	617
	-13		-14		-14	-14	-14
Sum LMT-utvalet	114 058	77 125	118 338	84 366	114 565	114 727	114 889
	-36 933		-33 972		-34 157	-34 551	-35 124
Sum driftsinnt.	-106 526	0	-108 198	0	-106 303	-106 627	-107 001
Sum driftsutg. inkl. avskr.	570 351	463 825	639 547	531 349	584 208	583 421	582 407
Sum fordelt til drift	463 825	463 825	531 349	531 349	477 905	476 794	475 406

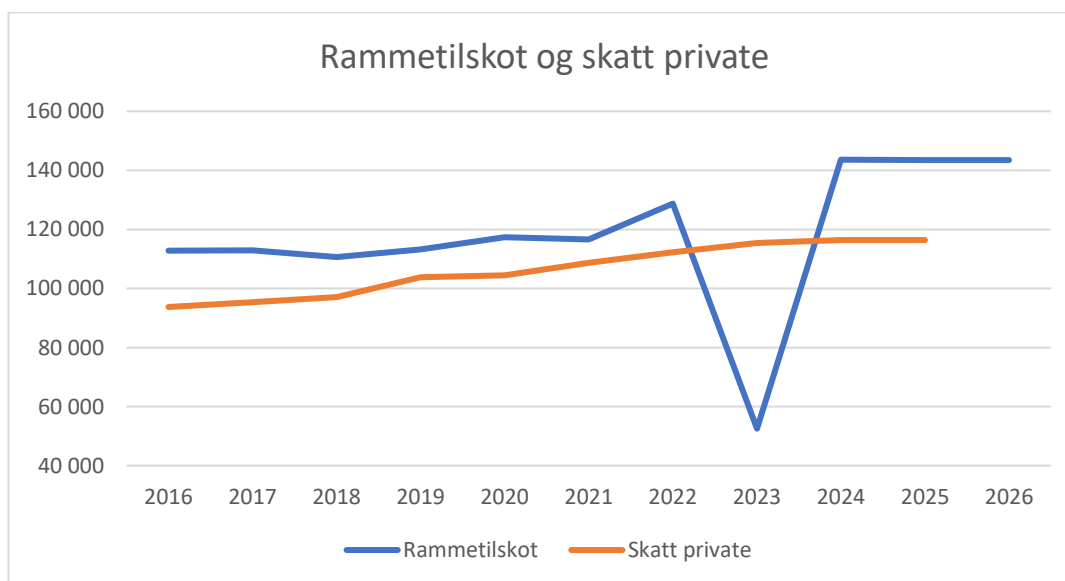
Rammeområde	Budsjett- ramer		Budsjett- ramer		Øknomi- plan	Økonomi- plan	Økonomi- plan
	B 2022	B 2022	B 2023	B 2023	2024	2025	2026
	Brutto	Brutto/ netto.	Brutto	Brutto/ netto.	Brutto	Brutto	Brutto
Meir-/mindreforbr. = 0	0	0	0	0	0	0	0
Nto.avs.+overf. inv. budsj. = Nto. dr.res.	21 128		81 803		76 548	72 636	46 682
Nto. dr.res. i % av sum innt.	3,6		8,8		11,6	11,1	7,4
<u>Spesifikasjon fond:</u>							
Avs. til opplæringsfondet		1000		1 000	0	0	0
studieperm.fond		0		0	0	0	0
" miljøfond		0		0	0	0	0
" konsesjonsavg.fond		0		0	0	0	3 187
" driftsprosjekt		204		204	204	204	204
" næringsfondet		0		0	0	0	0
" næringsfondet, sikr.		0		0	0	0	0
" bundne kom.fond		6000		0	0	0	0
" bundne sjølvkostfond		0		0	0	0	0
" integrering.tilsk.fond		455		480	480	480	480
" alt. energi		0		0	0	0	0
" fiskefond							
" villfond		50		50	50	50	50
" kommunikasjonsf.		0		0	0	0	0
" disposisjonsfondet		0		0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfondet		-8630		-84 748	-99 805	-26 618	-650
" opplæringsfondet		-200		0	0	0	0
" spelemiddelfond		-1100		-75			
" konsesjonsavg.fond		-14650		-7 150	-14 422	0	0
" kommunikasjonsf.		0					
" bundne sjølvkostfond		-690		-690	0	0	0
" integrering.tilsk.fond		0		0	0	0	0
" bruk nær.fond		-1000		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
" fiskefond		-62		-62	-62	-62	-62
" villfond		0					
" bufferfond konsesjonskraftsal		0		0	0	0	0
Netto avsetningar		-18623		-91 991	-114 555	-26 946	2 209

Inntekter

Hovudfinansieringskjelda til kommunen er rammetilskot, skatteinntekter og inntekter frå vasskraft (naturressursskatt, eigedomsskatt, konsesjonskraft og konsesjonsavgifter). Inntekter i frå konsesjonskraft ligger inn i «sal og leigeinntekter». Inntekter frå vasskraft (inkludert all eigedomsskatt) utgjer cirka 60 % neste år. Det er vesentleg høgare enn vanleg. Det kjem av høgare inntekt på sal av konsesjonskraft med tilsvarende trekk i rammetilskotet.

Rammetilskot og skatt

Grunnlagsdata i rammetilskotet syner at i 2022 blir Suldal rekna å vera 18,34 % dyrare å driva enn landsgjennomsnittet. Dette talet er 0,41% lågare enn i fjor kor det var 18,75.

Me har nytta prognosen i Statsbudsjettet og justert opp rammetilskotet i tråd med dette.

Den nominelle veksten i dei frie inntektene frå 2022 til 2023 er berekna til å vera 2,9 % i Suldal, medan gjennomsnittet i Rogaland er 4,0 %. Denne veksten dekkjer ikkje auken i utgiftene kommunen har.

Inntektsanslaget på skatt private for 2023 byggjer på signal frå statsbudsjettet, men ein har nytta egne framskrivingar når det gjeld anslag på skatt 2022. Dette betyr at me har lagt inn eit lågare tal enn statsbudsjettet.

I tillegg kjem regjeringa sitt eittårige trekk i rammetilskotet for kommunar og fylkeskommunar med inntekt frå konsesjonskraft. For Suldal sin del utgjer dette 96,0 millionar kr i mindre rammetilskot for 2023. Kommunedirektøren er uroa for at rammetrekket kan bli større og for at det kan kome nye trekk i rammetilskotet dei neste åra. Sjå meir under «Konsesjonskraft».

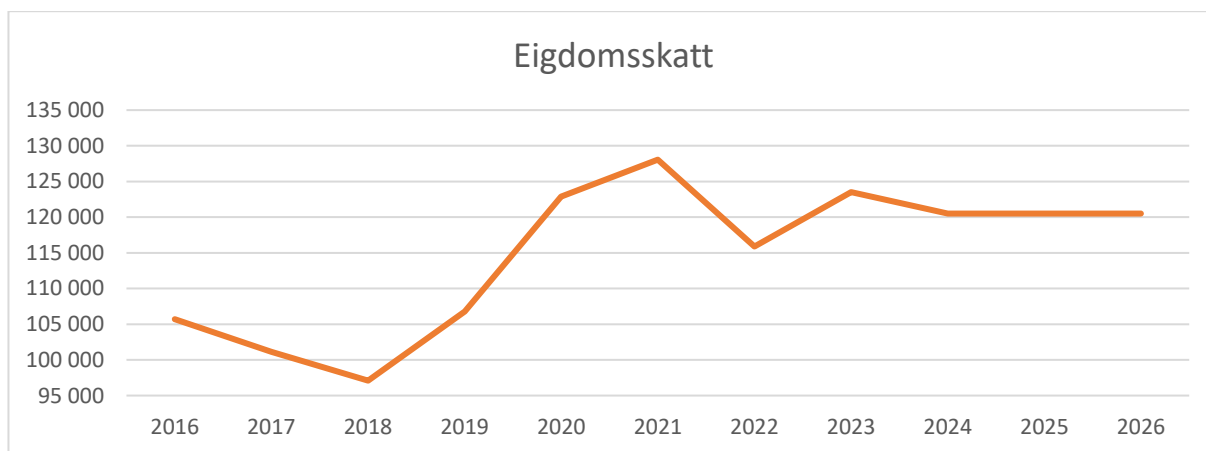
Naturressursskatten

Naturressursskatten er budsjettert med 50 millionar kr. I 2023 og 51 millionar kr frå 2024 og vidare. Naturressursskatten blir berekna ut i får gjennomsnittleg produksjon siste 5 år gange med 1,1 øre/kWh. Denne satsen har ikkje blitt endra sidan 1999. Inntektene frå naturressursskatten er ein del av inntektssystemet for kommunar. Suldal kommune har skatteinntekt (skatt private og naturressursskatt) over landsgjennomsnittet. Kommunar med skatteinntekt over landsgjennomsnittet blir trekt 60% av differansen mellom eigen skatteinngang og landsgjennomsnittet.

Konsesjonsavgifter

Det er budsjettert med 29,485 millionar kr i 2023 og 2024, frå og med 2025 og resten av økonomiplanperioden er det budsjettert med 31,507 millionar kr. Konsesjonsavgiftene blir indeksregulert kvart 5. år etter SSB sin konsumprisindeks. Det blir i tillegg nytta frå fond 7,150 millionar kr. i 2023 og 14,422 millionar i 2024 (unytta midlar frå tidlegare år).

Eigedomsskatt

Eigedomsskattegrunnlaget for kraftverk er basert på pris, mengde og kostnader siste 5 avlagte rekneskapsår. Auka i frå 2018 til 2021 kom hovudsakleg på grunn av Englandskabelen (23mill kr) og stigande straumprisar. Eigedomsskatt er budsjettert med 123,5 mill kr neste år etter fråtrekk for overføring til Hjelmeland kommune (7,5 mill kr). Auka er relatert til auka spotpris.

Eigedomsskatten vil gå ned i 2025 dersom me ikkje innføre eigedomsskatt på næring. Kjem som politisk sak neste år.

Regjeringa foreslår å auke grunnrenteskatten. Grunnrenteskatten kjem til fråtrekk på eigedomsskatten. For Suldal kommune så kan forslaget føre til at eigedomsskatten bli redusert med ca 5 mill kr ved full effekt (2028). Men så lenge straumprisen er høg så er det maksimumsreglane som gjeld. For Suldal kommune sin del så slår maksimumsreglane inn når straumprisen er over ca 30-40 øre. Det betyr at med dagens straumpris så får forslaget ingen innverknad for kommunen, men det gir redusert eigedomsskatt dersom straumprisen blir «normal» igjen.

Sal av konsesjonskraft

Sal av konsesjonskraft	Rekneskap		Prognose	Budsjett			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Spotpris øre	9,8	80,7	232,7	175,3	69,0	69,0	51,5
Innkjøp øre		11,57	11,57	11,92	12,28	12,65	13,03
Innmating øre		1,2	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Netto stråmpris øre		67,9	219,3	151,3	54,9	54,6	36,7
Straum Mwh		136 000	136 800	136 800	136 800	136 800	136 800
Inntekt i tusen	4 000	92 400	300 000	221 000	75 000	75 000	50 000

Inntekt i frå sal av konsesjonskraft har variert mykje år for år, men det har aldri vore liknande prisauke som no. Salet var ned mot 0 i 2020, 92,4 millionar i 2021 og kan kome opp i 300 millionar kr i 2022. I 2023 er det budsjettert med 221 millionar kr. Den kraftige prisauke kjem hovudsakleg av energikrisa i Europa. Analytikarane har tru på at situasjonen gradvis vil normalisere seg, men tala er svært usikre. I skrivande stund er prisane på veg ned.

I forslag til statsbudsjett blir det lagt opp til eit eittårig trekk i rammetilskotet for kommunar og fylkeskommunar med inntekt frå konsesjonskraft. Regjeringa foreslår å trekkje inn 3 mrd. kroner som for Suldal sin del utgjør 96,0 millionar kr. Det er eit estimat. Faktisk trekk blir ikkje avklart før på nyåret. Suldal kommune har valt å legge statsbudsjettet sine prognosar til grunn for konsesjonskraftinntekta neste år. Det er høgare enn det kommunen normalt ville lagt seg på. Kommunen har forventning om at trekket vil bli redusert dersom føresetnadene for trekket skulle bli vesentleg endra. Konsesjonskraftinntekt korrigert for rammetrekk er på 125 millionar kr for 2023.

Kommunen har eit bufferfond «Sal av konsesjonskraft» på 70 millionar kr.

Brukarbetaling og sal

Kommunale avgifter og betalingsattsar er auka med 3,7% med nokon få unntak.

- Nokre prisar blir bestemt ut i frå lov og forskrift.
- Enkelte priser blir justert ut i frå endring i lov, forskrift eller vedtak i statsbudsjettet.
- Pris råtomt i 2023 er satt til kr 30,- pr m² og maksimal pris for opparbeidingskostnad av tomt er satt til kr 550.000,-.
- I tillegg nokon mindre justeringar.

[Kommunestyret 15.12.2022: Innføra halvering av dagens foreldrebetaling for barnehageplassar, gjeldande frå aug. 2023. Kostnad 1,6 millionar kr. i 2023, kostnad pr. år 3,5 millionar etter dette. Redusert brukarbetaling 1,350 millionar i 2023 og 3,0 millionar kr. årleg i resten av perioden. Av dette er 0,250 millionar kr i 2023 og 0,5 millionar kr. pr. år i resten av perioden lønsmidlar. Finansiert med driftsmidlar. Sjå HP 2.1.7.15](#)

Kommunalt eigde selskap:

Haugaland Kraft AS (vår eigardel er 2,78%)

Her er det budsjettert med eit utbytte på 7,5 millionar kr. Dette blir i sin heilskap nytta til å finansiera investeringar.

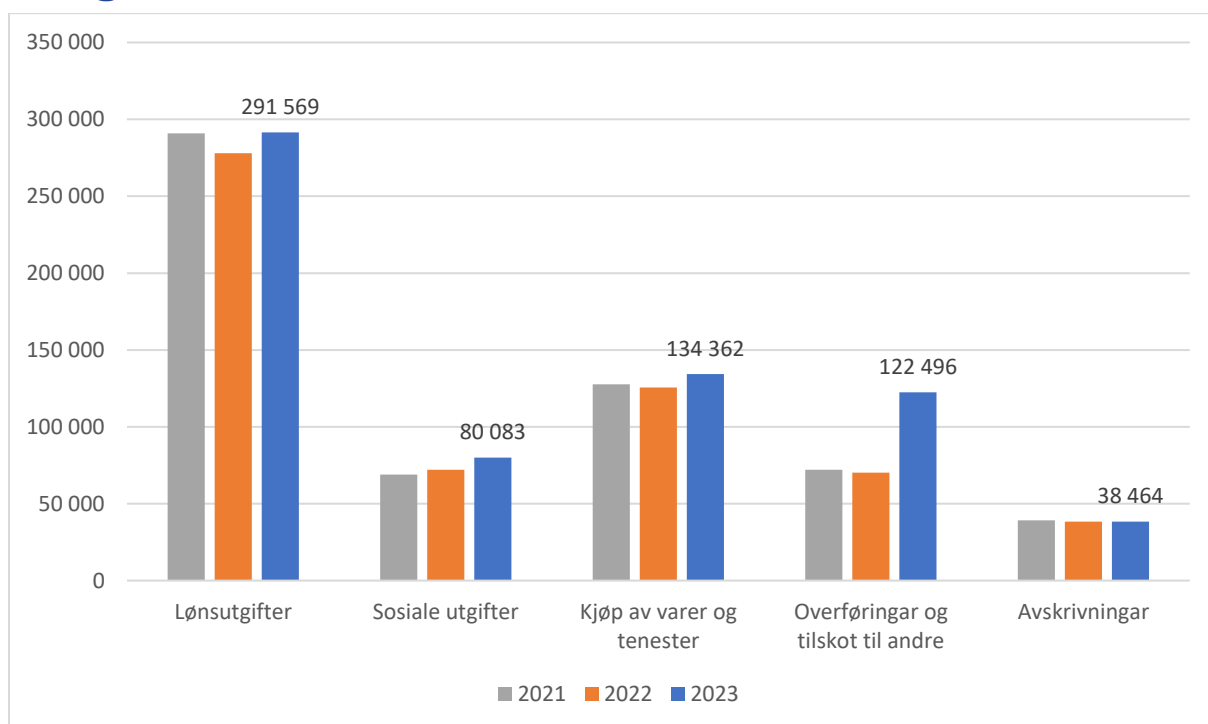
Rygjatun Eigedom AS (vår eigardel er 100%)

Det er ikkje budsjettert med utbytte.

Suldal bad publikum AS (vår eigardel er 100%)

Det er ikkje budsjettert med utbytte.

Utgifter

Budsjettet blir sett saman slik at ein først konsekvensjustera alle tal slik at lønsauke, endring i pensjon eller avtaleverk og avtalte endringar i avtalar blir oppdatert. I tillegg legg ein inn nye politiske vedtak som gir driftskonsekvensar eller som er ein følgje av statlege vedtak eller andre sentrale avtalar gjort mellom KS og arbeidstakar-organisasjonar. I tillegg kjem eventuell auke/reduksjon i driftsutgifter knytt til nye investeringar. Endringar som følgje av reduserte inntekter vert også lagt inn. Løn inkludert sosiale kostnader utgjør 59,1% av driftskostnaden før avskrivning og rente.

Løn- og sosiale kostnader

Løn og sosiale kostnader samla har ein auke med netto 21,5 millionar kr. samanlikna med budsjett 2022. Dette kjem av endringar i stillingar, lønsoppgjøret og auka pensjonskostnader. Lønsoppgjøret for 2022 utgjorde 13,4 millionar kr. inkludert sosiale kostnader. I tillegg kjem auke i tal lærlingar frå 10 til 15 lærlingar (frå august 2022, første heile året 2023).

Pris- og lønsvekst, også kalla deflator, som er nytta i statsbudsjettet for 2023 er på 3,7 %. Deflatoren skal dekke generell kostnadsauke. I dette anslaget er det teke omsyn til at kommunane ikkje mottek straumstøtte.

Det er frå 2022 til 2023 ein auke i faste stillingar på 4,88 årsverk som kjem av 0,68 årsverk auke i stilling innafor ordninga BPA (Brukarstyrt Personleg Assistent) 5,0 årsverk auke i tal lærlingar, 0,2 årsverk til oppfølging av dei nye lærlingane. I tillegg er 1,0 årsverk til ein ekstra LIS lege redusert som ein følgje av at ein ikkje får tilsett.

[Kommunestyret 15.12.2022: Det vert sett av pengar til sosiallærarressurs i barneskulen, 50% stilling fordelt på alle einingane. Årleg kostnad kr. 375 000,-, finansiert med driftsmidlar. Ressursen vert teken i bruk ved oppstart av skuleåret 23/24.](#)

[Ved halvering av foreldrebetaling barnehage, auka lønsbudsjett oppvekst med 0,250 millionar kr. i 2023 og 0,5 millionar kr. årleg resten av økonomiplanperioden.](#)

Pensjonskostnadane har gått kraftig opp i 2022. Det var lagt opp til å nytta midlar frå premiefondet til delar av pensjon i 2022 i tråd med føringar frå statleg hald som kom etter store tilbakeføringar til

premiefonda til kommunane i 2021. Pensjonsauken vart betydeleg høgare enn det ein hadde rekna med og det som var signalisert frå KLP. Det er difor lagt inn ein årleg auke i pensjonskostnadane på 5,6 millionar kr. utover auken i lønsoppgjeret frå og med 2023. Samla er det i 2022 teke ut 19,1 millionar kr. av premiefondet. Saldo på fondet er nå 58,9 millionar kr. Føringsane frå staten legg opp til at ein skal nytta desse midlane innafor ein periode på 5 år

Kjøp av varer og tenester:

Det er kompensert for prisstigning 3,7% (deflator) for kjente endringar. I tillegg er det sett av for auke i utgifter til felles IT på eksisterande avtalar, personell og driftskonsekvensar av nye investeringar.

Overføringar og tilskot til andre

Det vart i k-sak 061/22 vedteke å budsjettera med midlar til energisparetiltak for private hus haldningar, hytter, næringslivet og lag og organisasjonar med 30 millionar kr. i 2023 og 5 millionar kr. i kvart av åra 2024-2026. Suldal støtter ulike energitiltak som varmepumpe, solceller og etterisolering. Hovudkriteriet for å kunne søke er at bygget er i Suldal kommune. Kommunestyret har vedtatt eit reglement for ordninga.

Det er i budsjettet sett av 10 millionar kr. til straumstøtteordning for næringslivet i 2023.

Tiltaket er for små- og mellomstore verksemder. Suldal kommune dekker deler av straumkostnaden til næringslivet ved høge straumkostnader. Ordninga er lik den statlege ordninga for private kor ein i dag dekker 90% av straumkostnaden over 70 øre.

Det er avtale med Ryfylkefondet om overføring av 10% av sal av konsesjonskraft som for 2023 utgjer 22,1 millionar kr.

Det er i tillegg avsett tilskot til

Organisasjon	Kva	mill kr	Merknad
Nesflaten eigedom AS	Flytebrygger på Nesflaten	0,4	Frå konsesjonsavg.
Kloppå eigedom AS	Flytebrygge på Ropeidhalvøya	0,3	Frå konsesjonsavg.
Kloppå eigedom AS	Flytebrygge på Ropeidhalvøya	0,37	Driftsmidlar
Suldal Fjellstyre	Renovering hytte i Grotdalen	0,6	Frå konsesjonsavg.
Betel bedehus	Midlar til universell tilkomst	0,1	Frå konsesjonsavg.
Sand sanitetsforeining	Skjerm og lydanlegg	0,05	Frå konsesjonsavg.
Ryfylkemuseet	Bygningsvernseier	1,0	Frå konsesjonsavg.
Ryfylkemuseet	Suldalsdampen	0,5	Frå konsesjonsavg.
Suldal idrettslag	Spelemidlar kommunal del	2,82	Frå konsesjonsavg.
		0,3	Frå disposisjonsfondet
Suldal idrettslag	Forskottering spelemidlar fylke	1,62	Driftsmidlar *
		1,5	Frå spelemiddelfond
		0,345	Frå disposisjonsfondet
Suldal idrettslag	Forskottering momskompensasjon	1,5	Frå disposisjonsfondet
Suldal jakt og fiskelag	Spelemidlar kommunal del	0,075	Frå disposisjonsfondet
Suldal jakt og fiskelag	Forskottering spelemidlar fylke	0,075	Frå spelemiddelfond
Suldal idrettslag	Driftsstøtte til snøproduksjonsanlegg	0,2	
	Auka tilskot til vedlikehald private vegar	0,216	Driftsmidlar

* Forskottering av spelemidlar skjer under føresetnad av godkjend spelemiddelsøknad frå fylkeskommunen.

Renter:

Lånerenta er lagt inn med 4,75% i 2023, 4,25% i 2024, 3,75% i 2025 og 2026. Avdragstida er 20 år på alle lån med unntak av VA-anlegg på Mosvatnet som har 30 år.

Ulla Førre Næringsfond:

Kommunen har 01.01.2022 saldo på fondskapitalen på 25,9 millionar kr. I tillegg er det utlån pr. 01.01.2022 på 28,819 millionar kr. Det er i 2023 budsjettert med 3 mill. kr. i støtte/utlån, finansiert med 2 mill.kr i innbetalte avdrag og 1 mill.kr frå fondet. Bruken av fondet til å finansiera utlån er lik i heile økonomiplanperioden. (sjå tabell under).

Sikringsfondet (for å dekke eventuelt tap på utlån i næringsfondet) er på 7,3 mill.kr per 31.12.2021. Sjå eige vedlegg om styrking i vedleggsheftet.

Ulla Førre Næringsfond	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo fondskapital	25 940 000	18 940 000	17 940 000	16 940 000	15 940 000
Bruk/avsetjing av fond	-7 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Sum	18 940 000	17 940 000	16 940 000	15 940 000	14 940 000
Til utlån dersom 2 million blir tilbakebetalt i avdrag årleg	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000

Investering

ØKONOMIPLAN 2023 - 2026 - INVESTERING

(2023-kroner, summer i heile tusen)

Rammeområde	Budsjett	Budsjett	Økonomi-	Økonomi-	Økonomi-
	2022	2023	plan	plan	plan
	2022	2023	2024	2025	2026
Formannskapet	118 300	253 198	279 528	262 173	84 650
Levekårsutvalet					
LMT-utvalet					
BRUTTO INVESTERINGSUTGIFTER	118 300	253 198	279 528	262 173	84 650
Utlån					
Startlån Husbanken	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Avdrag, Startlån Husbanken	2 535	2 955	2 750	2 740	2 730
Kjøp av aksjer og andelar	2 000	3 400	1 400	1 400	1 400
Dekning av tidl. års udekket					
Avsett til ubundne investeringsfond					
Avsett til bundne investeringsfond					
SUM FINANSIERINGSBEHOV	127 835	264 553	288 678	271 313	93 780
FINANSIERING:					
Bruk av lån, investeringar	-64 765	-36 744	-42 309	-116 502	-25 547
Bruk av lån, Startlån Husbanken	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Mottatte avdrag på utlån, Startlån Husbanken	-2 535	-2 955	-2 750	-2 740	-2 730
Mottatte avdrag på utlån					
Tilskot og refusjonar 1)	-850	-1 285	0	0	-300
Kompensasjon for merverdiavgift	-13 934	-42 851	-35 970	-40 335	-14 730
Overført frå driftsbudsjettet, driftsmidler	-12 407	-122 823	-147 016	-67 895	-15 973
Overført frå driftsbudsjettet, konsesjonsavg.	-21 844	-44 783	-36 587	-24 187	-21 000
Overført frå driftsbudsjettet, utbytte	-5 500	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
Sal av faste eigedom o.a.	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sal av driftsmidler					
Sal av aksjer og andelar					
Bruk av ubunde investeringsfond			-10 546	-6 154	
Bruk av bunde investeringsfond					
SUM FINANSIERING	-127 835	-264 553	-288 678	-271 313	-93 780
UDEKKA / UDISPONERT	-	-	-	-	-
1) Tilskot og refusjonar, fordeling	2022	2023	2024	2025	2026
Spelemidler	-400	-835			-300
Riksantikvaren	-450	-450			
Sparebankstiftelsen					
Samla tilskot og refusjonar	-850	-1 285	0	0	-300

Investeringsprosjekt:		2022	2023	2024	2025	2026	
Nr	(2023-kroner, heile tusen)	Brutto	Brutto	Brutto	Brutto	Brutto	Merknader:
Fellesprosjekt:							
1.090.01	Universell utforming kyrkjebygg	500	538				
1.090.02	Jelsa kyrkje, brannsikr. og oppvarm.	3200	2 200				Tilskot
1.002.05	RITS, IT-samarb. i Ryfylke	3 000	4 071	15	1 500	1 500	
1.006.01	RITS, Innbyggjardialog		773	100	0	0	
1.005.05	RITS, Utstyr		6 508	2 050	750	0	
1.012.03	Digital satsing suldalsskulane	450	438				
1.001.05	Utskifting PC administrasjonen	1 400	828				
1.001.06	Utskifting skule	800	708				
1.015.00	Felles elektronisk IP og Stafettlogg		100				
1.012.05	Nytt SAS/BAS		322				
1.003.03	Velferdsteknologisk knutepunkt		100				
1.006.02	Digital heimeoppfølging		250				
1.001.09	Fleksisystem / fråværsrapp.	160					
1.005.03	Digitale møterom	1 600					
1.005.02	Digitalisering	900	1 008				
1.005.04	Digitale verktøy tilgj. for alle tilsette	500	538				
1.011.01	Nettbrett i omsorg	200	208				
1.040.01	Digitalisering eldre reguleringsplanar			300			
1.011.03	Velferdsteknologi	1 000					
1.013.01	Rømningsveg og terrasse,k.huset	240					
	<i>Sum Fellesprosjekt</i>	<i>13 950</i>	<i>18 544</i>	<i>2 465</i>	<i>2 250</i>	<i>1 500</i>	
Oppvekt							
2.030.02	Uteområde Randåsen barnehage	800					
	<i>Sum Oppvekst</i>	<i>800</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
Kultur							
5.003.01	Suldalshallen, oppgradering				5 000	5 000	Spelem.prosj.
5.015.02	Kunstgrasbane Kjølvikstølen	1 670					Spelem.prosj.
5.017.01	Meir ope bibliotek	500	438				
5.010.05	Kjøleanlegg resepsjon Suldal Bad	300					
4.026.02	Dagsturhytt 1	1 000					
4.026.03	Dagsturhytte 2	1 450					Spelem.prosj.
5.010.07	Nærmiljøanl. - treningspark og plattung		150				Spelem.prosj.
5.009.02	Nærmiljøanl. - pumptrackanlegg			500			Spelem.prosj.
	<i>Sum Kultur</i>	<i>4 920</i>	<i>550</i>	<i>500</i>	<i>5 000</i>	<i>5 000</i>	
Helse og Velferd							
3.017.02	Vinjarheim			3 000	10 000	50 000	27 30mill kr.
	Bygging Vinjarheim inv./utstyr						
3.017.04	Bygging ny sjukeheim	10 300	118 718	141 010	141 010		
3.017.06	Bygging ny sjukeheim, dagtilbod	100	1 425	1 900	1 900		1,3%
3.017.07	Bygging ny sjukeheim, tilbygg Helse	400	5 431	6 503	6 503		4,3%
3.017.08	Bygging ny sjukeheim, inventar/utst.				17 260		
3.017.09	Digital utvikling framtid as omsorg		543				
	<i>Sum Helse og Velferd</i>	<i>10 800</i>	<i>126 514</i>	<i>152 413</i>	<i>176 673</i>	<i>50 000</i>	

Investeringsprosjekt:		2022	2023	2024	2025	2026	
Nr	(2023-kroner, heile tusen)	Brutto	Brutto	Brutto	Brutto	Brutto	Merknader:
Næringsbygg/område:							
4.019.03	Sand sentrum Nord, byggetr. I	11 800	3 500				
4.019.05	Sand sentrum Nord, byggetr. II		12 000				
4.019.06	Sand sentrum Nord, byggetr. III				1 000		
4.024.02	Opparbeiding Tysingvatnet	500	500				
4.019.00	Attraktiv og levande Sand sentrum		5 000	10 000	5 000	0	
	<i>Sum næringsomr.</i>	12 300	27 000	10 000	6 000	0	
Bustadfelt:							
4.039.01	Kommunalt bustadfelt Suldalsosen	7 000					
4.051.01	Bustadfelt Sandaneset, Jelsa	29 700	27 500				
4.045.04	Bustadfelt Randåsen / Klypa, Endr	50	40			1 000	
	<i>Sum bustadområde:</i>	36 750	27 540	0	0	1 000	
Bygg/bustader:							
4.048.02	Kjøp husvære / Kjøp av tomt	3 500	3 500				
6.040.01	Solcelleanlegg på tak				1 000	1 000	
	Leige for eige bustader						
4.015.14	Suldalsosen og Erfjord		5 000	5 000			
4.015.15	Vanvik og Nesflaten			5 000	5 000		
4.015.16	Jelsa og Marvik				5 000	5 000	
	Sand					5 000	
	<i>Sum bygg/bustader:</i>	3 500	8 500	10 000	11 000	11 000	
Vatn og avløp:							
6.035.02	VA-Sand, avlsan. Rallebekken				1 000		Ilm sentrum III
6.049.01	Nytt vassv. Sand	3 000	12 000	20 000			
6.047.01	VA Rota, Mosvatnet	6 000					
	Ny vassfors,						
6.036.01	Vatlandsvåg/Kjølvikstølen	7 000	7 000				
6.045.10	VA-anlegg Åsliane - Gullingen utv.	6 500					
6.012.03	Oppgr. Suldalsosen vssv., forprosj.	300	200				
6.005.01	Driftsovervakingsentr. Vassmålar	200					
	<i>Sum vatn/avløp</i>	23 000	19 280	20 000	1 000	0	
Vegar:							
7.057.01	Gangveg Sand - Garaneset	1 140	1 500				
7.062.01	Vegkryss Erøyvik				2 000		
7.044.01	Ombygging gatelys til LED	4 900	3 400		1 600		
7.069.01	Stuvastøl bru	1 000					
7.013.02	Asfaltering uteomr. Teknisk drift		500				
7.044.02	Nye gatelys Lølandsvegen		400				
	<i>Sum vegprosjekt</i>	7 040	5 300	0	3 600	0	
Brann:							
6.056.01	Ny brannstasjon Jelsa	2 000					
6.053.03	Branngarasje Sand, forprosjekt oppgr.	200	50		5 000	11 000	
6.053.04	Branngarasje S.osen, forprosjekt opp.	150	5 000	9 000			
6.057.02	Brann, mannskapsbil Jelsa		500	4 000			

Investeringsprosjekt:		2022	2023	2024	2025	2026	
Nr	(2023-kroner, heile tusen)	Brutto	Brutto	Brutto	Brutto	Brutto	Merknader:
6.053.02	Brann, mannskapsbil Suldalsosen				500	4 000	
	<i>Sum brann</i>	2 350	5 550	13 000	5 500	15 000	
	Andre tiltak:						
1.999.02	Prosjektbil til utbyggingsavd.	500					el-bil
4.060.01	Ubygging Rygjatun - hybelhus		10 000	70 000	50 000		Frivill.reg. mva
4.090.01	Miljøtiltak	200	500	500	500	500	
5.018.01	El-bil ladarar v/Gullinghuset		150				
5.010.06	El-bil ladarar på Suldal bad			150			
6.019.04	Feiebil	1 500	1 000				
6.018.05	Minigravar			500			
5.010.08	Bil, suldal bad		150				
6.018.06	Bilar teknisk drift				650	650	
4.026.01	Velkommen til skilt i alle grender	690	400				
	<i>Sum Andre tiltak</i>	2 890	14 420	71 150	51 150	1 150	
	SUM FORMANNSKAPET	118 300	253 198	279 528	262 173	84 650	

Kommentarar:

Dei investeringane som kommunestyret vedtok i desember 2021 er følgd opp i økonomiplanen. Det er føreslått nokre justeringar i summene for einskilde investeringsprosjekt. Det er vidare føreslått justeringar av tidspunkt for gjennomføring av nokre prosjekt. Vidare er det føreslått ein del nye investeringsprosjekt i økonomiplanperioden.

Med forventa rebudsjettering frå 2022 til 2023 i storleik på kr. 67 mill., så vil investeringsnivået i åra 2023 – 2025 i snitt ligge godt i overkant av 200 mill. i kvart av åra. Dette er svært høgt.

Av større investeringsprosjekt i økonomiplanen, ligg desse investeringane inne:

Suldal sjukeheim

Det er i økonomiplanperioden 2022 – 2025 til saman løyvd kr. 284,0 mill. inkl. mva i åra 2023 – 2025 til bygging av ny sjukeheim. Denne løyvinga bygger på ein kostnadsprognose frå mai 2021 med forankring i skisseprosjektet for ny Suldal sjukeheim. Frå hausten 2021 og fram til juni 2022 vart det arbeid med forprosjekt og funksjonsbeskrivelsar som grunnlag for anbuds konkurransen som vart lyst ut i månadsskiftet juni/juli. Anbudskonkurransen

vart lyst ut som ein modifisert totalentreprise.

Anbudsfristen vart sett til 7. oktober.

Undervegs i denne prosessen viser nyare kostnadsanslag at prognosane frå mai 2021 ikkje ville strekke til.

I samband med utlysing på anbod sommaren 2022, vart det i konkurransegrunnlaget oppgitt at verdien på anskaffinga ligg kring kr. 375 mill. inkl. mva.

Etter gjennomført anbuds konkurranse viser det seg at byggeprosjektet treng ei samla prosjektramme på kr. 424,4 mill. inkl. mva i åra 2023 – 2025 for at det skal kunne realiserast.

I denne prosjektramma ligg følgjande kostnader:

- Entreprensekostnad inkl. kostnader tiltransport av arkitekt, velferdsteknologi ut over totalentreprise, anleggsbidrag straumforsyning med ny trafo m.v
- Generelle kostnader (bistand Omega areal i gjennomføringsfasen, egne kostnader til prosjekt- og byggeleing, egne administrative kostnader)
- Forventa tillegg (5% av entreprensekostnad)
- Margin/reserve (7% av entreprensekostnad)
- Prisstigning i byggeperioden (5% som snitt av 2,5 års byggetid)

- Byggestraum
- Flyttekostnader Sand – Vinjarheim

Prosjektkostnader i tillegg til entreprisekostnad og generelle kostnader utgjør ein betydeleg del av nødvendig kostnadsramme til prosjektet. Desse kostnadene er berekna slik:

Forventa tillegg (5% av entreprisekostnad)
 Margin/reserve (7% av entreprisekostnad)
 Prisstigning i byggeperioden (5% snitt)
 Byggestraum (1.250.000 kWh)

I økonomiplan 2022-2025 var det lagt opp til tilskot frå Husbanken med 75,0 millionar kr. I framlegg til statsbudsjett er slike tilskot tekne ut. Dette gjer at ein i økonomiplan 2023-2026 har måtta finansiera desse på anna måte.

Kommunedirektøren rår til at det til saman vert sett av kr. 424,4 mill. i åra 2023 – 2025 til realisering av prosjektet. I framlegg til økonomiplan er forslag til samla prosjektramme på kr. 424,4 mill. fordelt på prosjektnummer 3.017.04, 3.017.06 og 3.017.07. I tillegg kjem 17,3 millionar kr. til inventar/utstyr i 2025.

Vinjarheim

Bygginga av nye Vinjarheim er planlagt starta opp etter at bygginga av Suldal sjukeheim på Sand er ferdig. Det vert føreslått å sette i gong med vidare prosjektering i 2024 med forventa byggestart mot slutten av 2025. Byggeprosjektet er planlagt ferdigstilt i løpet av 2027.

Kommunedirektøren rår til at det vert sett av kr. 63,0 mill. i åra 2024 – 2026. I tillegg vil det vere trong for kr. 30,0 mill. i 2027 for at prosjektet skal kunne realiserast.

Sand sentrum Nord

I vedtatt økonomiplan 2022 – 2025 er det løyvd kr. 12,0 mill. i 2022 og kr. 12,0 mill. i 2023 til gjennomføring av byggetrinn I og II. Desse byggetrinna omfattar opparbeiding av områda ved Bekkjatorget med tilhøyrande kaiareal og trafikkareal, og trafikk- og parkeringsareal austover flangs fylkesvegen opp til avkøyrsla opp til kommunehuset. Gjennomføring av byggetrinn I som gjeld sjølv Bekkjatorget med tilhøyrande kaianlegg vil bli starta opp i november månad med ferdigstilling sommaren 2023. Gjennomføringa av byggetrinn II som gjeld veg og parkeringsareala frå vegkrysset mot

gata og opp mot avkøyrsla opp til kommunehuset vil bli starta opp våren 2023.

Kommunedirektøren har ikkje framlegg til endring når det gjeld vedtatt økonomiplan for perioden 2022 – 2025.

Framtidas kommunesenter

Eit attraktivt kommunesenter, er slik kommunedirektøren ser det, naudsynt for eit attraktivt Suldal.

I høve til dei tilretteleggingane ein har gjort og skal gjera i Sand sentrum er det behov for ein innsats for å skapa møteplassar og attraktivitet. I tillegg til ein rekke gode private initiativ er det behov for kommunal medverknad. Målet er å få fleire til å nytta sentrum "heile døgnet".

Det er signalisert frå fleire huseigarar at dei ynskjer å bidra til utvikling av sentrum. Dersom kommunen bidreg, kan ein med heilskapleg planlegging få samla kreftene og ressursane til felles beste.

Sjølv om ein har hatt ulike utgreingar om sentrum er det behov for å få laga ei konkret skisse saman med grunneigarar på kva dei ulike tomme bygga bør/kan innehalde for å skapa attraktivitet og aktivitet.

Kommunedirektøren rår til at det til saman vert sett av kr. 20 mill. i perioden 2023 – 2025 til vidare utvikling av Sand sentrum.

Bustadfelt Sandaneset, Jelsa

Det er i vedtatt økonomiplan løyvd kr. 29,7 mill. i 2022 til opparbeiding av Sandaneset bustadfelt med bakgrunn i vedtatt reguleringsplan. Framdrifta i prosjektet er noko forseinka i forhold til vedtatt løyving.

Konkurransgrunnlaget for opparbeiding av bustadfeltet vart lagt ut i DOFFIN i april månad. Det er inngått kontrakt med Brødr. Selvik om opparbeiding av bustadfeltet. Ulike forhold knytt til oppstartsløyver har gjort at oppstart av anleggsarbeida er om lag 2 månader forseinka i forhold til planlagt oppstart i byrjinga av september månad. Anleggsarbeida vil bli starta opp no i haust med ferdigstilling hausten 2023.

Kommunedirektøren har ikkje framlegg til endring når det gjeld vedtatt økonomiplan for perioden 2022 – 2025.

Bustadfelt Randåsen - Klypa

Det er i vedtatt økonomiplan sett av kr. 500.000,- i 2025 til oppstart teknisk planlegging av bustadfeltet. Bustadfeltet inneheld 20 tomter i området mellom Randåsen og Klypa.

Kommunedirektøren rår i framlegg til økonomiplan for 2023 – 2026 at oppstart av teknisk planlegging vert flytta frå 2025 til 2026, og at det vert sett av kr. 1,0 mill. i 2026 til teknisk planlegging.

Nye bustader – leige for å eige

Det er i framlegg til økonomiplan for perioden 2023 – 2026 føreslått å sette av pengar til til bygging av kommunale utleigebustader/husvære i kommunale bustadfelt kring i kommunen. I første omgang er det tenkt å bygge husvære i dei nye kommunale bustadfelt i Erfjord og på Suldalsosen slik at desse bustadfelt blir "opna" opp med bygging av husvære. I fireårsperioden er det med dette tenkt bygd 10 nye bueiningar.

Bakgrunnen for denne satsinga er å forsøke å stimulere til tilflytting til Suldal kommune der leigetakarar seinare vil kunne få kjøpe dei husværa dei i første omgang leiger.

[Kommunestyret 15.12.2022: Leige for å eige Sand 5 millionar kr. i 2026.](#)

Kommunedirektøren rår til at det til saman vert sett av kr. 30 mill. I åra 2023 – 2026 til bygging av nye kommunale husvære i kommunale bustadfelt.

Nytt vassverk, Sand

Utbygginga av nye Sand vassverk er i vedtatt økonomiplan tidfesta til 2023. Eksisterande vassverk i Larvika vil etter utbygging av nytt vassverk fungere som reservevasskjelde. Mattilsynet har sett krav om at Sand skal ha eit operativt reservevassverk.

Det ligg føre eit skisseprosjekt med kostnadskalkyle for utbygginga. Vidare pågår det arbeid med å få på plass nødvendige løyver frå overordna styresmakter. Det må også gjerast avtale med grunneigar om areal til råvassbrønner, vassbehandlingsanlegg, røytrasear, og avtale om eventuell kompensasjon for redusert bruksrett som følgje av klausulerte areal i området. Framlegg til reguleringsplan for området med tilhøyrande reguleringsføresegner ligg no føre og vil bli oversendt til handsaming i det faste utvalet for plansaker i haust. Arkeologiske registreringar i tiltaksområdet er gjennomført utan funn som påverkar utbygginga. Framdrifta i prosjektet ligg noko etter tidlegare antatt framdrift.

Kommunedirektøren rår til at det vert løyvd kr. 10,0 mill. i 2023 og kr. 20 mill. i 2024 til gjennomføring av prosjektet.

Vassforsyning til Vatlandsvåg - Kjølvikstømrådet

I vedtatt økonomiplan er det løyvd kr. 7,0 mill. I 2022 til gjennomføring av prosjektet med legging av vassleidning frå Berakvam og over til Vatlandsvåg. Prosjektet har vore ute på anbod, og det er førebudd kontraktar for landarbeid og legging av sjøleidning med atterhald om fullfinansiering av prosjektet i samband med handsaming av 2. tertialrapport hausten 2022. Arbeidet er planlagt starta opp mot slutten av året med ferdigstilling 1. halvår 2023.

Kommunedirektøren har ikkje framlegg til endring når det gjeld vedtatt økonomiplan for perioden 2022 – 2025 og tillegg frå 2. tertialrapport 2022.

Nye brannstasjonar. Suldalsosen og Sand

Det er utarbeidd skisseprosjekt med tilhøyrande kostnadskalkylar for bygging av ny brannstasjon på Suldalsosen og ny brannstasjon på Sand. Det er i tillegg utarbeidd skisseprosjekt med tilhøyrande kostnadskalkyle for ombygging og tilbygg av eksisterande brannstasjon på Sand som eit alternativ til bygging av heilt ny brannstasjon. Desse skisseprosjekta bygger på standard og løysingar etter HBR sine føringar for brannstasjonar.

Bygging av nye brannstasjonar i Suldal kommune ut over den nye brannstasjonen som er bygd på Jelsa, kan gjennomførast med bakgrunn i ulike behovsvurderingar og standardar.

Kommunedirektøren meiner det er god grunn til å gjennomføre ei behovsvurdering og likeins vurdere ulike alternative løysingar når det gjeld vidare utbygging av brannstasjonar i Suldal kommune.

Alternative løysingar kan vere:

1. Bygge ny brannstasjon på Suldalsosen og bygge om eksisterande brannstasjon på Sand med nytt tilbygg med bakgrunn i skisseprosjekt som ligg føre. Kostnadane er estimert til høvesvis kr. 23 mill. og kr. 25 mill. Desse skisseprosjekta bygger på normer og standardar som HBR legg til grunn for nye brannstasjonar.
2. Bygge om eksisterande brannstasjon på Sand med nytt tilbygg med bakgrunn i føreliggande skisseprosjekt, og ikkje bygge ny brannstasjon på Suldalsosen. Dette med bakgrunn og føresetnad om at ei ny

brannordning for Suldal kommune med 2 brannstasjonar vil bli godkjent.

3. Bygge ny branngarasje på Suldalsosen og bygge om brannstasjonen på Sand med minimalisert påbygg med utgangspunkt i ei minimumsløysing som kan godkjennast av mellom anna Arbeidstilsynet. Kostnadane med eit slikt alternativ vil truleg bli ein del mindre enn dei løysingar som ligg føre i skisseprosjekta.

Kommunedirektøren vil rå til å starte opp ein prosess med sikte på etablering av ny branngarasje på Suldalsosen og ombygging med minimalisert påbygg på Sand brannstasjon etter alternativ 3.

Kommunedirektøren rår til at det vert sett av kr. 5 mill. i 2023 og kr. 9 mill. i 2024 til bygging av ny branngarasje på Suldalsosen.

Kommunedirektøren rår vidare til at det vert sett av kr. 5 mill. i 2025 og kr. 11 mill. i 2026 til ombygging og tilbygg til Sand brannstasjon.

Utbygging Rygjatun

Det er i lengre tid arbeidd med skisser for ny internatløysing ved Rygjatun. Det same gjeld trenarleilegheiter. Styret har arbeidd fram konkrete skisser. Kommunestyret har vedteke

at eigedommen skal først attende til kommunen slik at kommunen står for vidare utbygging. Det er tett samarbeid med Rogaland fylkeskommune om leigeavtalar for internatbygget.

Kommunedirektøren rår til at det vert sett av netto (frivillig registrering mva) kr. 10 mill. i 2023, kr. 60 mill. i 2024 og kr. 44 mill. i 2025 til realisering av internatbygg og brutto 10 mill. i 2024 og 6 mill i 2025 til trenarbustadar ved Rygjatun.

RITS – Ryfylke IT samarbeid

RITS arbeider for å levera stabile driftstenester og kontinuerleg tenesteutvikling av tenesteportefølja. RITS er i endring og det vert arbeidd med å operasjonalisera den vedtekne samarbeidsavtalen. Det er fokus på å ivareta behovet i fellesskapet, og lokalt i kvar kommune.

I budsjettarbeidet for planperioden 2023- 2026 er det innført nye digitale metodar for å effektivisere innspels-prosessen og handsaminga av desse. Ein ser at det er behov for å heva kvaliteten og realisme i budsjettet ved ha tilstrekkeleg innsikt for å gjera rett prioritering og rette vedtak. Dette er område det skal fokuserast på i tiden framover

BRUK AV KONSESJONSAVGIFTER OG AVKASTNING NÆRINGSFONDET					
DRIFTSTILTAK	2022	2023	2024	2025	2026
Reisemål Ryfylke - driftstilsk.	436 000	436 000	436 000	436 000	436 000
Suldal Vekst AS	2 339 000	2 339 000	2 339 000	2 339 000	2 339 000
Løypekjøring Mostvatnet, tilskot	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Tilskot bygdeutviklingsstilling	374 000	390 000	390 000	390 000	390 000
Vinterlandbruksskolen driftstilsk	46 000	46 000	46 000	46 000	46 000
Tilskot "Toppvolley Norge"	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Ryfylkemuseet - utviklingsdelen	747 000	747 000	747 000	747 000	747 000
Ryfylkemuseet bygningsvernsent.	250 000	1 000 000			
Tilskot Suldalsdampen	250 000	500 000			
Lysefjorden utvikling	27 000	27 000	27 000	27 000	27 000
Sentrumsleiar	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Formannskapet sin disp. konto til støtte til utviklingstiltak	200 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Landbruksstøtte	1 750 000	1 750 000	1 750 000	1 750 000	1 750 000
Tilskot skjøtsel av kulturminne	170 000	170 000	170 000	170 000	170 000
Kalking Suldalslågen - netto	317 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Næringsutvikling/Reiselivsutvikling	1 220 000	0	0	0	0
Tilskot etter søknad					
Tilskot opne kyrkjer	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Vilkårsprosjekt RIKS, New Kaupa.	100 000	100 000			
Rygjatun eigedom - elevheimar	4 000 000				
Erfjord IL, fotballbane	2 200 000				
Kloppå Eigedom AS		300 000			
Nesflaten Eigedom		400 000			
Suldal Idrettslag, spelemidlar		2 820 000			
Suldal Idrettslag, investeringsmidlar			0		
Suldal Fjellstyre		600 000			
Sand sanitetsforeining		50 000			
Bedehuset Betel, Erfjord, universell tilkomst		100 000			
Avsetjing til konsesjonsavg. fond					3 187 000
Avsetjing til fondskapitalen UF					
Styrking av UF sikringsfond					
Avsetjing til bundne komm. fond	6 000 000				
40% st. knytt til næringsfondet	370 000	370 000	370 000	370 000	370 000
Medlemskap LVK	745 000	745 000	745 000	745 000	745 000
LVK-samlingar / kompetansehev.	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
INVESTERINGSTILTAK					
Sentrum Nord		3 445 000		0	
Utbygging Rygjatun		10 000 000	16 587 000	9 187 000	
Suldalshallen				0	5 000 000
Byggjefelt	14 544 000				
Rebudsjettering invest. 2021	7 300 000				
Branngarasje Sand					11 000 000
Suldalspakken					
Attraktivt og levande Sand sentr.		5 000 000	10 000 000	5 000 000	0
Leige for å eige					
Suldalsosen og Erfjord		5 000 000	5 000 000		
Vanvik og Nesflaten			5 000 000	5 000 000	
Jelsa og Marvik				5 000 000	5 000 000
Overføring til investering					
SUM BRUK	44 685 000	38 035 000	45 307 000	32 907 000	32 907 000

Konsesjonsavgift	28 635 000	29 485 000	29 485 000	31 507 000	31 507 000
Konsesjonsavgift frå fond	7 350 000	7 150 000	14 422 000		
Konsesjonsavgift frå fond, rebudsj.	7 300 000				
Næringsfondet					
Renter bank	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Renter utlån	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
SUM FINANSIERING	44 685 000	38 035 000	45 307 000	32 907 000	32 907 000

Resultat

Her syner ein budsjettert netto driftsresultat i kr (heile tusen) og i %, bruk og avsetning til disposisjonsfond, overføring av driftsmidlar til finansiering av investeringar og opptak av lån.

Netto driftsresultat	Mål	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat i 1000		61 583	76 548	72 636	46 682
Netto driftsresultat i %	4,5 %	8,6	11,6	11,1	7,4

Avsetjing / bruk disposisjonsfond i 1000	2023	2024	2025	2026	Sum
Avsetjing til disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	84 748	99 805	26 618	650	211 821

Driftsmidlar overført til investering i 1000	2023	2024	2025	2026	Sum
Driftsmidlar (unytta i drifta)	43 901	47 861	41 927	15 973	155 742
Driftsmidlar (bruk av fond)	78 728	99 155	25 968	0	203 851
Konsesjonsavgifter	23 445	36 587	24 187	21 000	104 719
Utbytte	7 500	7 500	7 500	7 500	30 000
Samla overføring til investering	153 574	191 103	99 582	44 473	494 312

Opptak av lån i økonomiplanperioden er samla 184,4 millionar kr i fireårsperioden (ikkje nytt låneopptak i 2023). Samstundes betalar ein ned låna med avdragstid på 20 år. Lånegjelda i slutten av perioden vil då vera på 330,7 millionar kr. Lånegjelda i % av driftsinntekter ligg godt under måtalet på 65%.

Utvikling i opptak av lån	R 21	Rv 22	ØP 23	ØP 24	ØP 25	ØP 26
Nye lån/bruk av lån		0	614	42 309	116 502	25 547
Avdrag		27 750	22 990	23 065	25 845	29 555
Forventa lånesaldo 31.12	274 897	247 147	224 771	224 157	243 401	334 058
Nøkkeltal lån						
Langsiktig gjeld eksl pensjon per innbyggjar i 1000	72 341	66 796	60 583	65 499	89 551	86 509
Lånegjeld i % av driftsinntektene	46 %	42 %	31 %	35 %	46 %	44 %

Fig: Utvikling i låneopptak R=rekneskap Rv = revidert rekneskap. ØP=økonomiplan

Handlingsprogram 2023-2026

Handlingsprogrammet er basert på forslag til ny kommuneplan

Suldal kommune mot 2034

Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2034

Utkast til høyringsforslag kommunestyret 20.06.22

1. Å leva, bu og trivast

1.1. Mål: Alle barn og unge i Suldal skal kvar dag oppleva meistring i eit inkluderande og trygt oppvekstmiljø som fremjar livslang læring.

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
1.1.1 Ruste barn og unge for å takle kvardagslivets livets små og store utfordringar	1.1.1.1 Det vert sett av pengar til sosiallærarressurs i barneskulen, 50% stilling fordelt på alle einingane. Kr 375 000;- år. Ressursen vert teken i bruk ved oppstart av skuleåret 23/24 Finansierast ved bruk av disposisjonsfond i 2023, og ved mindre overføringar til investering.	23-	Kr 0,375 mill
	1.1.1.2 Skulemåltid. Greia ut kva form eit fast, dagleg skulemåltid i Suldalsskulane bør ha. Vidare undersøkje kostnadar og eventuelle byggtekniske tilhøve som må til for å etablere tiltaket.	23	
1.1.2 Ha fokus på førebygging og tidleg, tverrfagleg innsats for barn og unge som møter utfordringar, BTI modellen (betre, tverrfagleg innsats)			
1.1.3 Prioritere å ha lett tilgang til psykiske helsetenester for alle, men med spesielt fokus på barn og unge			
1.1.4 Framtidas oppvekst – Gi barnehage- og skuletilbod som gjer at barn og unge trygt kan møte framtidige krav og forventningar i samfunnet.	1.1.4.1 Opplæring i digital kunnskap og bruk av digitale verktøy i barnehage	20-25	kr 0,2 mill
	1.1.4.2 Nye læreverk Suldalsskulen, både bøker og digitale. Flytta alle midlane til 2023, 0,8 millionar. Finansiering frå disposisjonsfond.	23	kr 0,8 mill
	1.1.4.3 Skaparverkstad, ein læringsarena for 1. - 10. klasse.	22 23-25	kr 0,1 mill
	1.1.4.4 Erfjord skule, oppgradering av inventar og utstyr	23	kr 0,5 mill
	1.1.4.5 Vurdere ny organisering av leiingsmodell i oppvekst. Må sjåast i samanheng med «Framtidas oppvekst»	23	
1.1.5 Skapa likeverdige og inkluderande utviklings- og læringsmiljø i barnehage og skole	1.1.5.1 Legge til rette for å forska på eigen praksis		

1.1.6 Ha gode rutinar for medverknad frå barn og unge	1.1.6.1 Barn og unge skal bli involvert og medverka til si eiga utvikling i barnehage og skule.	23-	
1.1.7 Legge til rette for gode fritidstilbod for ungdom, mellom anna gjennom å støtte idrettslag, foreiningar og andre frivillige som jobbar med barn og unge			
1.1.8 Legge til rette for at alle barn og unge har høve til å delta i fritidsaktivitetar			
1.1.9 Auka kompetansen til dei vaksne (føresette og tilsette) i eit system som fremmer trygge, robuste barn og unge.	1.1.9.1 Gjennomføra kompetanseløftet - eit tverrfagleg tiltak for at tilsette i barnehage, skular og laget rundt barnet skal gi eit godt tilpassa og inkluderande tilbod.	23-	

1.2. Mål: Suldal skal vera ein god plass å leve heile livet

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
1.2.1 Sikre gode helse- og omsorgstenester til alle innbyggjarar	1.2.1.1 Gjennomføra reforma "Leve heile livet" både på system- og brukarnivå.	22-24	
	1.2.1.2 Ha prosjektkoordinator i arbeidet med framtidens omsorg (INV)	19-25	
	1.2.1.3 Nybygg Kriesesenteret Vest, Suldal sin del	23-	0,170 mill
	1.2.1.4 Velferdsteknologi (INV) Driftskonsekvens	21 21-	kr 1,0 mill kr 0,25 mill
	1.2.1.5 Vurdera korleis BPA ordning skal organiserast i Suldal kommune	23	
	1.2.1.6 Helsefagarbeidar natt som i løpet av 2023 vil bli ein del av BPA ordninga	23-	kr 0,5 mill
1.2.2 Legge til rette for at innbyggjarar kan ta gode val for eigne liv	1.2.2.1 Prosjektstilling med statleg støtte for å gjennomføra ein 4 års periode for å styrka arbeidet med familiar knytt til rus.	22-25	
1.2.3 Sikra fullverdige liv gjennom tilrettelegging for gode kulturopplevingar, fysisk aktivitet og rekreasjon			

1.2.4 Ha fokus på å få innbyggjarar med god helsekompetanse kring eigen helsesituasjon	1.2.4.1 Auka fokus på Frisklivsentralen sine tenester	22-25	
1.2.5 Arbeida tverr sektorielt for å sikre rette tenester med fokus på god innbyggjarinvolvering	1.2.5.1 Auka fokus på psykiske helseutfordringar for barn og unge. Samordna tenester innan all psykisk helse og rus til heimebaserte tenester for å jobba heilskapleg og satse på førebygging.	22-25	
1.2.6 Legge til rette for kvardagsmeistring, førebyggjande aktivitetar og at dei som ønsker det kan bu heime.	1.2.6.1 Nytte kvardagsmeistring for å for å rusta innbyggjarane til å koma raskt tilbake etter fall i helsetilstand.	22-25	
1.2.7 Bruke velferdsteknologi i tenestene for å gi innbyggjarane auka livskvalitet og for å auke kommunen sin omsorgskapasitet.	1.2.7.1 Innføre DigiHelsestasjon, velferdsteknologisk knutepunkt og velferdsteknologi for barn.	22-25	
1.2.8 Tilpasse tenestetilbodet med omsyn til folketalsutviklinga	1.2.8.1 Tilpassa drifta med omsyn til nedgang i barnetal. Dette vil å ein sjå i samanheng med sak om "Framtidas oppvekst" Stryk forslag til innsparing i 2023 med 1 mill i oppvekstsektoren. Finansierast frå disposisjonsfondet.	23 24-	kr -1,0 mill kr -3,0 mill
	1.2.8.2 Starta opp arbeidet med å organisera tenestene på nye måtar i tråd med framskriven nedgang i barnetal og auke i tal eldre. Sikre godt vurderingsgrunnlag for arbeidet.	22-	
	1.2.8.3 Med inntaksstopp før bygging av ny sjukeheim og mindre tal plassar under byggjeperioden (frå 54 til 47 plassar), må ein sjå på fordelinga av ressursar	22-25	
1.2.9 Leggja til rette for eit aldersvennleg samfunn		23-	

1.3. Mål: Suldal skal vere ein open og inkluderande kommune der alle kan føle seg heime

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
1.3.1 Legge til rette for gode møteplassar på tvers av generasjonar og kulturar og funksjonsevne			
1.3.2 Legge prinsippa for universell utforming til grunn for samfunnsutviklinga			
1.3.3 Sikre deltaking for alle uavhengig av økonomi	1.3.3.1 Marknadsføra ordninga med frilager.	23-	kr. 0,1 mill.
1.3.4 Styrke arenaer for sosial inkludering som stimulerer til samfunnsdeltaking	1.3.4.1 Arbeida for å få busett nye flyktningar kvart år. Suldal kommune kan ta imot inntil 20 flyktningar kvart år. Det er lagt opp til 10 flyktningar kvart år i økonomiplanperioden.	20-25	

1.4. Mål: Suldal skal ha aktive innbyggjarar som deltek i utviklinga av eige lokalsamfunn

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
1.4.1 Bygge sterke nettverk mellom vaksne som saman støtter barn, unge og kvarandre i kvardagen			
1.4.2 Legge til rette for eit rikt organisasjonsliv			
1.4.3 Aktivt støtte og nytte det frivillige arbeidet i kommunen			
1.4.4 Styrka lokaldemokratiet gjennom å nytte grendautvala og politiske råd for å få god medverknad	1.4.4.1 Delta i og få nye tankar gjennom prosjekt Lokaldemokrati saman med andre utvalde kommunar.	23	kr 0,15 mill
1.4.5 Styrka kontakten mellom innbyggerane og kommunen for saman å kunne utvikle eit godt samfunn	1.4.5.1 Innbyggjarundersøking	24	
	1.4.5.2 Utvida tilbodet med førehandsrøysting i grendene.	23	kr 0,05 mill
1.4.5 Engasjere hyttesuldølen til aktiv deltaking i lokalsamfunnet			

1.5. Mål: Suldal skal vere ein spydspiss i kulturlivet i regionen med fokus på kvalitet, breidde og mangfald

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
1.5.1 Utvikle satsing på basistilbod innan idrett og kultur	1.5.1.1 Revidera idrettspolitisk handlingsplan		
	1.5.1.2 Ny kinomaskin og nytt lydanlegg på Kulturhuset.	24	kr 2,0 mill
	Prestavikjo – eit nærmiljøanlegg for alle sjå tiltak 2.1.7.8		
	Nærmiljøanlegg ved Suldal bad Sjå tiltak 2.1.7.9		
1.5.2 Utvikla nye og eksisterande arenaer, møteplassar og nettverk	1.5.2.1 Laga ein arrangementsstrategi	23	
1.5.3 Vera drivkraft for å implementera kultur og kulturskaping			
1.5.4 Sikre både materielle og immaterielle kulturminne gjennom fysisk bevaring og formidling.			
1.5.5 Legge til rette for at kunstnarar og kulturarbeidarar kan bu og virka i Suldal			

Prioriteringsliste spelemidler 2023

Pri	Ordinære anlegg	Anleggseigar	Kostnad	Komm.del	Start	Status
1	Lavvo/ Mehushaugen	Suldal KFUK/KFUM	kr 140 000	kr 35 000	2019	godkjent
2	Takpanne, Skarmyr	Sand/Suldal skyttarlag	kr 150 000		2020	godkjent
3	Hedlebrekk orienteringskart	Suldal o-lag	kr 210 438	kr 70 000	2022	godkjent
4	Vanvik O-kart	Sauda o-klubb	kr 194 000	kr 64 500	2022	godkjent
5	Kunstgrasbane Kjølvikstølen	Suldal kommune	kr 2 200 000	kr 800 000	2022	godkjent
6	Kunstgrasbane Moane	Erfjord IL	kr 7 062 045	kr 2 200 000	2022	godkjent
7	Suldalshallen, rehabilitering	Suldal kommune	kr 10 000 000	inv.	2025/26	Avslag
8	Suldal stadion, universell utforming	Suldal IL	kr 250 000	kr 83 000	2023	Ny
9	Suldal stadion, 3-ar bane	Suldal IL	kr 978 750	kr 326 000	2023	Ny
10	Suldal stadion, pumptrack	Suldal IL	kr 1 875 000	kr 625 000	2023	Ny
11	Suldal stadion, asfalt/grunn, ink rulleski	Suldal IL	kr 2 143 687	kr 714 560	2023	Ny
12	Suldal stadion, lysanlegg	Suldal IL	kr 366 875	kr 122 292	2023	Ny
13	Suldal stadion, LED lys kunstgrasbane	Suldal IL	kr 528 550	kr 176 183	2023	NY
14	Oppgradering av leirduebanen i Skarmyr	Suldal jakt og fiskelag	kr. 225 293	kr. 75 000	2023	NY
Pri	Nærmiljøtiltak	Anleggseigar	Kostnad	Komm.del	Start	Status
1	Klatrepark, Sand sentrum sør	Suldal kommune	kr 600 000	inv.	2019	godkjent
2	Klatrepark, Sand sentrum nord	Suldal kommune	kr 600 000	inv.	2019	godkjent
3	Dagsturhytte	Suldal kommune	kr 1 200 000	inv.	2022	godkjent
4	Tursti, Garaneset	Suldal kommune	kr 1 200 000	inv.	2022	godkjent
5	Dagsturhytte, Jelsa	Suldal kommune	kr 1 450 000	inv.	2023	NY
6	Nærmiljøkart Gullingen	Suldal o-lag	kr 129 125	kr 32 250	2023	NY
7	Trimpark Suldal bad	Suldal kommune	kr 150 000	inv.	2023	NY
8	Suldal stadion, Sandvolley	Suldal idrettslag	kr 100 890	kr 33 630	2023	NY
9	Suldal stadion, Turnbasseng	Suldal idrettslag	kr 577 419	kr 195 500	2023	NY
10	Suldal stadion, balansepark, senior	Suldal idrettslag	kr 343 100	kr 115 000	2023	NY
11	Suldal stadion, fleirbruksbane	Suldal idrettslag	kr 861 000	kr 287 000	2023	NY
12	Suldal stadion, freesbeegolf	Suldal idrettslag	kr 65 740	kr 21 900	2023	NY
13	Padeltennis, bane	Suldal idrettslag	kr 375 000	kr 125 000	2023	NY
14	Pumptrackbane	Suldal kommune	kr 500 000	inv.	2024	NY

Pri 7 ordinære anlegg: mangla målsette teikningar

Pri 6 nærmiljøtiltak: ¼ kommunalt tilskot, ¼ eigenandel, ½ spelemidler

Pri 8-13 ordinære tiltak og nærmiljøtiltak og : Prosjekt Prestavikjo: 5 nærmiljøanlegg, lagt inn med 1/4 kommunalt tilskot (50% spelemiddelfinansiert, 1/4 kommunalt, 1/4 eigenandel). Evt forskottering må leggjast til.

Kommunestyret 15.12.2022: I tillegg til forslag frå kommunedirektøren, legg me inn kr. 345 000,- i forskottering spelemiddel, kr. 300 000,- i tilskot og 1,5 millionar kr. i forskottering momskompensasjon som sikkerheit for prisauken. Avsett investering i 2024 blir framskunda til 2023. Finansiering frå disposisjonsfondet.

Kommunestyret 15.12.2022: leirduebane Skarmyr - Spelemidler kr 75 000 finansiert ved bruk av spelmiddelfondet Forskottering av spelmiddel kr 75 000 finansiert ved bruk av disposisjonsfondet.

2. Attraktive Suldal

2.1. Mål: Suldal skal vere ein kommune det er attraktivt både å flytte til og bli buande

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
2.1.1. Styrke og synleggjere kommunen sin identitet, særpreg og attraksjonsverdi			
2.1.2 Arbeide for attraktive, inkluderande og levande grender			
2.1.3 Utvikle Sand sentrum til eit framtidretta og heilskapleg sentrum for alle innbyggjarar, næringsliv og besøkande	2.1.3.1 Prosjektering og opparbeiding av Bekkjatorget og områda opp mot innkøyringa til Nedre Dalane i tråd med vedtatt reguleringsplan for området (INV)	21	kr 8,0 mill
		22	kr 5,0 mill
		23	kr 12,0 mill
		25	kr 1,0 mill
	2.1.3.2 Framtidas kommunesenter (INV)	23	kr 5,0 mill
		24	kr 10,0 mill
25		kr 5,0 mill	
Driftskonsekvens investeringar	23	kr 0,15 mill	
	24	kr 0,10 mill	
	25	kr 0,05 mill	
2.1.4 Synleggjere jobb-, bustadmoglegheiter og servicetilbod for å behalde arbeidskraft og tiltrekke fleire arbeidstakar	2.1.4.1 Straumstøttetiltak for næringslivet	23	kr 10,0 mill
2.1.5 Ha eit variert bustadtilbod tilpassa ulike livsfasar			
2.1.6 Til ei kvar tid ha ledige byggeklare tomter i kommunen	2.1.6.1 Bustadfelt Randåsen / Klypa, planlegging (INV)	25	kr 1,0 mill
	2.1.6.2 Kjøp av tomter/husvære - 2023, 3,5 mill (jamfør rebudsjetteringssaka) Grender utan kommunale bustadfelt har førsteprioritet.	23	kr 3,5 mill
2.1.7 La « Suldalpakken » syna kva skattkammeret Suldal har å by på	2.1.7.1 «Leige for å eige» bustader på Suldalsosen og i Erfjord. (INV)	23-24	kr 5,0 mill
		23	kr -0,09 mill
	2.1.7.2 «Leige for å eige» bustader i Vanvik og på Nesflaten (INV)	24-	kr -0,180 mill
		24-25	kr 5,0 mill
	Driftskonsekvens investeringar	25	kr -0,09 mill
		26-	kr -0,180 mill
2.1.7.3 «Leige for å eige» bustader på Jelsa og i Marvik (INV)	25-26	kr 5,0 mill	

	Driftskonsekvens investeringar	26	kr -0,09 mill
	2.1.7.4 «Leige for eige» bustadar på Sand (INV)	26 26	Kr 5,0 mill Kr -0,18 mill
	2.1.7.5 Sal av bustadtomter for kr 550 000,- i eitt år	23	
	2.1.7.6 Evaluera effekten av sal av bustadtomter innan oktober	23	
	2.1.7.7 Leggja til rette for båt plass i lokale småbåtanlegg.	23-	kr 0,05 mill
	2.1.7.8 Suldal kommune vil tilby gamle og nye tilsette jakt og fiske på kommunal grunn	23-	
	2.1.7.9 Tilskot energieffektivisering	22 23 24-26	kr 10 mill kr 30 mill Kr 5 mill
	2.1.7.10 Prestavikjo – eit nærmiljøanlegg for alle		
	Spelemidler frå konsesjonsavg.	23	kr 2,820 mill
	Spelemidler frå driftsmidler		kr. 0,3 mill
	Forskottering spelemidler fylke (1,5 mill. frå spelemiddelfond)	23	kr 3,465 mill
	Forskottering momskompensasjon i tillegg til forslag frå kommunedirektøren, legg me inn 345 000,- i forskottering spelemiddel, 300 000 i tilskot og 1,5 mill i forskottering momskompensasjon som sikkerhet for prisauken. Avsette investering i 2024 blir framskunda til 2023. Finansiering frå disposisjonsfondet.	23	kr 1,5 mill
	2.1.7.11 Nærmiljøanlegg ved Suldal bad (INV). Anlegga vil vere godkjent for spelemidler		
	Treningspark og platting (INV)	23	kr 0,15 mill
		26	kr -0,05 mill
	Pumptrackanlegg (INV)	24	Kr 0,5 mill
		26	Kr - 0,250 mill
	2.1.7.12 Flytebrygger på Ropeidhalvøya (frå konsesjonsavg.)	23	kr 0,30 mill
	Auke med kr 0,37 mill i 23	23	kr 0,37 mill
	2.1.7.13 Flytebrygger på Nesflaten (frå konsesjonsavg.)	23	kr 0,4 mill
	2.1.7.14 Restaurering av jakthytta Grotdalsneset, ei hytta som er open for alle (frå konsesjonsavg.)	23	kr 0,6 mill
	2.1.7.15 Innføra halvering av dagens foreldrebetaling for barnehageplassar, gjeldande frå aug 2023. Kostnad 1, 6 mill i 2023, kostnad pr år 3, 5 mill etter dette.	23 24-	kr 1,6 mill kr 3,5 mill

	2.1.7.16 Be kommunedirektøren sjå på moglegheit til å få aktivitet i eit av sentrumsbygga for å få til aktivitet retta mot ungdom på ettermiddagstid. Dette skal gjerast i samarbeid med Rysteg.	23	
	2.1.7.17 Oppgradering av leirduebanen i Skarmyr, Suldal jakt og fiskelag, i 2023. Kommentar: Forskottering av spelemiddel kr 75 000 (spelemiddelfond).	23	Kr 0,075 mill (disp-fond)

2.2. Mål: Suldal skal vere attraktiv for eksisterande og nye næringer

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
2.2.1 Legge til rette for kontorfelles-skap og innovative miljø			
2.2.2 Vera attraktiv for forskning og utvikling, entreprenørskap og innovasjon	2.2.2.1 Medlemskap i Stavangerregionens Europakontor	23-	
2.2.3 Synleggjera samspelet mellom laks, vatn og kraft			
2.2.4 Legge til rette for opplevingsbasert berekraftig natur- og kulturbasert reiseliv	2.2.4.1 Planleggja og opparbeida tursti- system på strekninga Garaneset- Suldalsosen	07-21 22-25	kr 0,1 mill kr 0,1 mill?
2.2.5 Arbeide for høgt tal på lærlingplassar i næringslivet			
2.2.6 Vidareutvikla samarbeid mellom skule og næring	2.2.6.1 Støtta opp om Suldal Vekst sitt arbeid med entreprenørskap blant barn og unge der Læring i næring er eit av verkøya.	11-21 22-	kr 0,142 mill kr 0,142 mill
2.2.7 Legge til rette for behovstilpassa næringsareal på strategisk viktige stader i kommunen	2.2.7.1 Samarbeid med Statens vegvesen om korleis ein kan nytta overskotsmassar i samband med arbeid på eksisterande og nye tunellar på Rv 13.	22-	
	2.2.7.2 Fylja opp tiltak i samfunnsanalysen	23-	
	2.2.7.3 Vurdera kapasiteten i kommunale tenester knytt til store industriplanar bl.a. på Jelsa	23-	

2.3. Mål: Suldal skal ha eit robust, framtidsretta og berekraftig landbruk

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
2.3.1 Jobbe for gjensidig forståing mellom overordna mynde og landbruket			
2.3.2 Styrke og utvikle hald av beitedyr som viktig næring og produksjon, for å oppretthalde kulturlandskap og artsmangfald	2.3.2.1. Vurdera/greia ut ei stønadsordning til bønder som tek i bruk virtuelle gjerder for storfe og småfe.	23	
2.3.3 Arbeide for eit berekraftig og aktivt skogbruk med fokus på skogkultur, skjøtsel og vegleiing og fremme bruk av tre idet grønne skifte			
2.3.4 Utvikle og utnytte potensiale for ulike tilleggsnæringar			
2.3.5 Ha ei streng haldning til fritak for buplikta på landbrukseigedomar			
2.3.6 Bidra til gode generasjonsskifte i landbruket slik at det vert attraktivt for unge å satse på landbruk	2.3.6.1. Føra vidare prosjektet "Suldalsbonden mot år 2050"	23	
2.3.7 Ha eit strengt jordvern i saker som gjeld frådeling og om disponering			

2.4. Mål: Suldal skal arbeide for god og kostnadseffektiv infrastruktur i heile kommunen

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
2.4.1 Samarbeide med eksterne aktørar for å arbeide mot at alle fastbuande får mobil- og fiberdekning eller tilsvarande			
2.4.2 Arbeida for trygge vegar både i kommunen og inn og ut av kommunen	2.4.2.1 Arbeida for ein heilskapleg plan på Rv13 og at det kjem inn i rullering av neste NTP. - Strekninga Suldalsosen Nesflaten - Lovradalen – Lovraeidet - Eiane – Kilane - Rassikring Bratlandsdalen - Gong/sykkelveg Steine – Hauabjør - Lys langs rv 13 - Lindumssletta fram til kryss til Suldalseid. - Arbeide for at fartsgrensa blir redusert 60 k/t i same område så lenge det ikkje er sykkelsti. Det blir sett ned ei arbeidsgruppe med rep. Frå formannskap, næringsliv og evt folkeaksjonen Trygg rv 13 til å arbeide med forskottering og jobbe i eit langsiktig perspektiv med samferdsel.	21-23 24	kr 0,3 mill
	2.4.2.2 Bygga kryss ved Erøyvik etter reguleringsplanen. Gå i dialog med grunneigar for å sjå på ei betre løysing for området rundt Betel og Erøyvik Trevare samt løysing for bustader ved vegenden. (INV)	25	kr 2,0 mill
	2.4.2.3 Nye gatelys på Lølandsvegen (INV)	23	kr 0,4 mill
	Driftskonsekvens investering	23-	kr 0,01 mill
	2.4.2.4 Utsifting og fornying av autovern	25-26	kr 0,5 mill
	2.4.2.5 Oppgradering av kommunale vegar til høgare vektklasse, jamfør rapport frå Transportøkonomisk institutt.	23	
	2.4.2.6 Auka satsane for vedlikehald av private vegar med 100 %, ekstrakostnad 216 000 kr pr år.	23-	kr 0,216 mill
2.4.3 Arbeida for gode kollektivtilbod			
2.4.4 Arbeida for realisering av Hukelibanen			

2.4.5 Oppruste kommunale vatn- og avløpsanlegg slik at dei tilfredstiller kvalitets og klimakrav	2.4.5.1 Utbetring av kulvert Rallebekken Prosjektering (INV)	25	kr 1,0 mill
	2.4.5.2 Nytt Sand vassverk Prosjektering og utbygging (INV)	20	kr 1,0 mill
		21	kr 0,5 mill
		22	kr 3,0 mill
		23	kr 10,0 mill
	24	kr 20,0 mill	
2.4.6 Sikra godt vedlikehaldne tenestebygg, uteanlegg og parkeringsplassar.	2.4.6.1 Bygga ny sjukeheim (INV)	20	kr 1,0 mill
		22	kr 8,0 mill
		23	kr 125,6 mill
		24	kr 149,4 mill
		25	kr 149,4 mill
	Inventar og utstyr	26	kr 17,3 mill
	2.4.6.2 Bygga ny Vinjarheim (INV)	21	kr 10,0 mill
		24	kr 3,0 mill
		25	kr 10,0 mill
		26	kr 50,0 mill
	2.4.6.3 Erfjord skule, vedlikehald av bygg	23-24	kr 0,5 mill
	2.4.6.4 Vinjar barnehage, nye portar til uteområde	23	kr 0,15 mill
	2.4.6.5 Skifte av fallunderlag på uteområda i Suldalsbarnehagane.	25	kr 1,0 mill
	2.4.6.6 Oppgradering av Suldalshallen (INV) Merknad: (Spelemiddelprosjekt)	20	kr 0,2 mill
		25	kr 5,0 mill
		26	kr 5,0 mill
	2.4.6.7 Setje i gong eit forprosjekt for rehabilitering av Kulturhuset	26	kr 0,2 mill
2.4.6.8 Ekstra vedlikehald i 2 år, kommunale bygg generelt	22-23	kr 0,5 mill	
2.4.6.9 Asfaltering av uteområde ved lager Teknisk drift. Området vert lettare å halde ryddig og vil få redusere vedlikehald. (INV)	23	kr 0,5 mill	
2.4.6.10 Kjøp av bygningsmasse frå Rygjatun Eigedom AS, (INV) Finansiering frå fond	23	kr 5,0 mill	
2.4.6.11 Utbygging Rygjatun, elevheimar (INV) Netto sum for elevheimane (frivillig registrering mva) og brutto sum for tenarbustadar	23	kr 10,0 mill	
	24	kr 70,0 mill	
	25	kr 50,0 mill	
2.4.6.12 Ny lokasjon NAV Suldal	23	kr 0,65 mill	
2.4.6.13 kjøp av nye utleigebustadar (INV) Nytt budsjetterte investeringsmidlar	23		
2.4.6.14 Avhenda gamle utleigeeiningar og kjøpa/byggja nye	23-		
2.4.6.15 Der det er mogleg; ha «fortetting» på bruken av kommunale bygg til tenesteyting.	23-		

	2.4.6.16 Vurdera behov for oppgradering av Marvik kai og kostnader dette vil medføre.	23	
	2.4.6.17 Tiltak sentrumsbygg Nesflaten (automatisk dør til butikken)	23	kr. 0,25 mill (disp.fond)

2.5. Mål: Suldal skal aktivt arbeida for eit godt regionsamarbeid

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
2.5.1 Være pådrivar og deltakar i regional utvikling og samarbeid			
2.5.2 Arbeida for tilbod om desentralisert utdanning	2.5.2.1 Arbeida for vidare desentralisert sjukepleiarutdanning i Ryfylke 2.5.2.2 Arbeida for andre aktuelle desentraliserte utdanningar i Ryfylke	23- 23-	
2.5.3 Vidareutvikle reiselivssatsing gjennom regionalt samarbeid			

2.6. Mål: Suldal skal vera ein kommune med fokus på samfunnstryggleik

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
2.6.1 Beredskap ved kriser, brann og andre hendingar	2.6.1.1 Gjennomføre beredskapsøving	23	kr 0,2 mill
	2.6.1.2 Ny organisering av Brann og redning.	23	
	2.6.1.3 Det er mangel på elektroniske byggteikningar og brannokumentasjon på ein del kommunale bygg. For å få laga dette må det nyttast ekstern kompetanse.	22-23	kr 0,2 mill
	2.6.1.4 Ny branngarasje Suldalsosen - prosjektering Utbygging (INV)	20 23 24	kr 0,2 mill kr 5,0 mill kr 9,0 mill
	2.6.1.5 Brannstasjon/garasje Sand, prosjektering Utbygging (INV)	20 25 26	kr 0,2 mill kr 5,0 mill kr 11,0 mill
	2.6.1.6 Brann, kjøp av mannskapsbil Jelsa (INV)	23 24	kr 0,5 mill kr 4,0 mill
	2.6.1.7 Brann, kjøp av mannskapsbil Suldalsosen (INV)	25 26	kr 0,5 mill kr 4,0 mill
	2.6.1.8 Oppfølging av forslag til tiltak i ROS-analysen	23	
	2.6.1.9 Oppdatering av helse- og beredskapsplanar	23	

3. Grøne Suldal

3.1. Mål: Suldal tar vare på sitt særpreg gjennom god forvaltning av natur og kulturlandskapet

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
3.1.1 Legge til rette for gode og tilgjengelege rekreasjons- og friluftsområde			
3.1.2 Ha god forvaltning av og formidle verdiane som ligg i kulturminne og kulturmiljø			
3.1.3 Ha god forvaltning av og formidle verdiane av naturmangfald og biologisk mangfald			
3.1.4 Ha god lokal forvaltning av dei ulike verneområda i kommunen			

3.2. Mål: Suldal skal legge til rette for det «grøne skiftet» og ta ei aktiv rolle for å redusere klimagassutslepp

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
3.2.1 Legge til rette for energisparing og fornybare energiløysingar både i kommunal og privat regi	3.2.1.1 Ombygging gatelys til LED (INV)	21	kr 1,8 mill
		22	kr 1,8 mill
	Driftskonsekvens	25	kr 1,6 mill
		21	Kr -0,2 mill
		22	kr -0,3 mill
		23-	kr -0,4 mill
Tilskot energieffektivisering, sjå tiltak 2.1.7.7			
3.2.2 Ha kommunale bygg og anlegg med innovative, fornybare og lønsame energitiltak	3.2.2.1 Solcelleanlegg på tak, kommunale bygg (INV)	25-26	kr 1,0 mill
	3.2.2.2 Enøk-tiltak som kan gi energieffektivisering og mindre straumforbruk over tid. (INV)	23-	kr 0,5 mill
3.2.3 For kommunale bygg vurdere og velje klimavenlege byggemateriale, medrekna tre, i staden for betong og stål, der det er mogleg og tenleg			
3.2.4 Arbeida for at me får ei berekraftig næringsutvikling med minst mogleg klima- og naturavtrykk			
3.2.5 Stille klima- og miljøkrav i kommunen sine innkjøp og investeringar			
3.2.6 Ha ein langsiktig arealstrategi for å ta vare på matjord, produktiv skog, myr, våtmark og andre karbonrike areal			
3.2.7 Arbeide for å få på plass ladeinfrastruktur på knutepunkt i kommunen	3.2.7.1 Installera el-ladarar ved Suldal bad (INV) Driftskonsekvens investeringar	24	kr 0,150 mill
		24-	kr 0,01 mill
	3.2.7.2 Installera el-ladarar ved Gullinghuset (INV) Driftskonsekvens investeringar	23	kr 0,150 mill
		23-	kr 0,01 mill
3.2.7.3 El-ladar på Sand. Kostnad kommunalt bidrag 0,5 mill. I samarbeid med Fagne og Enova.	23	kr 0,50 mill	
3.2.7.4 Vurdere el-ladarar i grendene i samarbeid med det lokale næringslivet og Enova.	23		

3.3. Mål: Suldal skal arbeida for å fremja berekraftig forbruk og produksjon

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
3.3.1 Være ein pådrivar for miljøvennleg forbruk og sirkulær økonomi, med fokus på gjenbruk, ombruk, redusert avfallsmengde og matsvinn, i dialog med innbyggjarar og næringsliv.	3.3.1.1 Ved sertifisering som miljøfyrtårn skal bygg energimerkast. Dette er eit arbeid som vert utført av eksterne.	22-23	kr 0,30 mill
3.3.2 Redusere mengda avfall som kommunen bidreg med, mellom anna gjennom å sjå på moglegheiter for gjenbruk			
3.3.3 Støtte tiltak som fremmar ombruk, reoperasjon, utlån og delingsordningar	3.3.3.1 Arbeida for ei ordning med leasing av el-sykkel i samarbeid med Suldal Vekst.	23	

3.4. Mål: Suldal skal vera ein klimarobust kommune

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
3.4.1 Ha oppdatert kunnskap om forventa klimaendringar og legge desse til grunn i planlegging, forvaltning og sakshandsaming.			
3.4.2 Legge vekt på samfunnstryggleik og natur fare ved utbyggingar og systematisk bruke risiko- og sårbarheits analysar for å avdekke sannsyn for og konsekvens av uønskte hendingar			
3.4.3 Prioritere naturbaserte løysingar for overvasshandtering, flaum- og skredsikring			
3.4.4 Ta vare på økosystemtenester som våtmarker, myr og kantvegetasjon som kan dempe effektane av klimaendringane	3.4.4.1 Overvaking og tiltaks-gjennomføring for god økologisk tilstand i vassførekomstar - vassforskrifta	23-26	kr 0,07 mill

4. Nyskapande arbeidsgjevar

4.1. Mål: Suldal kommune skal vere ein attraktiv arbeidsplass

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
4.1.1 Vera pådrivar for eit likestilt og inkluderande arbeidsliv.			
4.1.2 Tilby heile stillingar og konkurransedyktig løn.	4.1.2.1 Ta i bruk årsturnus i omsorg	23-	
4.1.3 Bidra til inkludering i Suldalssamfunnet ved å leggja til rette for ei aktiv fritid.			

4.2. Mål: Suldal kommune skal vera ein lærande organisasjon.

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
4.2.1 Leggja til rette for vidareutvikling av alle tilsette.	4.2.1.1 Jobba med oppgåveflyt mellom sjukepleiarar og helsefagarbeidarar slik at kompetansen blir nytta på ein rett og hensiktsmessig måte	23-25	
	4.2.1.2 Nyttja avsette utdannings- og stipendmidlar til utdanningar som ein til ei kvar tid har behov for.	23-	
4.2.2 Satse på lærlingar og vera ei god lærebedrift.	4.2.2.1 Auka tal lærlingar frå 10 til 15	23-	kr. 1,255 mill
4.2.3 Sikre rett kompetanse.	4.2.3.1 Avsetjing til utdanningsfond for å dekkja utgifter til avtala utdanningar innafør barnehagelærar, sjukepleiar og vernepleiar.	22-23	kr 1,0 mill
	4.2.3.2 Grunna vanskar med å rekruttera legar, må ein sjå på ulike måtar å drifta på. Merknad: Ein kan vurdere organisering av legevakt. Ha ein kombinasjon av privatpraktiserande legar og kommunalt tilsette legar. Og ein bør også sjå på oppgåveflyten internt på legekantoret.	22-25	
	4.2.3.3 Vurdere ny organisering av leiingsmodell i oppvekst. Må sjåast i samanheng med «Framtidas oppvekst»	23	
4.2.4 Satsa på fag- og leiarutvikling på alle nivå.	4.2.4.1 Gjennomføra fagdagar med aktuelle tema	23-	

4.3. Mål: Suldal kommune skal nytta samskaping i utvikling av organisasjonen

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
4.3.1 Utvikla fagleg sterk organisasjon med fokus på trivsel og innbyggjarinvolvering	4.3.1.1 Innbyggjarundersøking	24	
4.3.2 Arbeida mot heilskaplege tenester og fokus på medverknad frå brukarane	4.3.2.1 Brukarundersøking byggjesak	23	
	4.3.2.2 Brukarundersøkingar suldalsbarnehagane	23	
	4.3.2.3 Elevundersøking	23	
	4.3.2.4 Brukarundersøking SFO	24	
	4.3.2.5 Brukarundersøking heimetenester og sjukeheim.	23	
	4.3.2.6 Brukarundersøking helsestasjon	23	
	4.3.2.7 Brukarundersøking ergo- og fysioterapi.	23	
	4.3.2.8 Brukarundersøking sosialtenesta	23	
	4.3.2.9 Brukarundersøking vatn og avløp	23	
	4.3.2.10 Ungdomsundersøking	25	
	4.3.2.11 Nytt LEAN i arbeidet med forenkling og forbetring av tenestene.	23-	
4.3.3 Nytt partssamarbeid til utvikling og omstilling av kommunen som attraktiv arbeidsstad	4.3.3.1 Revidera arbeidsgjevarstrategien	22-23	

4.4. Mål: Suldal kommune skal vera ein nyskapande arbeidsgjevar.

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
4.4.1 Aktivt søkje og ta i bruk nye arbeidsmåtar, ny teknologi og digitalisering	4.4.1.1 RITS, Innbyggjardialog (INV). - Digital konsultasjon - Digi Helse - Digisos - MinSide/Min kommune - Redesign av nettside - Skaparverkstad og innovativ ped.	23	kr 0,523 mill
		24	kr 0,100 mill
	Driftskonsekvens investeringar	23	kr 0,122 mill
		24	kr 0,287 mill
		25-	kr 0,312 mill
	Drift	23	kr 0,254 mill
		4.4.1.2 Helse og omsorg (AKSON) (Drift)	24-
4.4.1.3 RITS, Utstyr (INV) - Utskiifting skule - Digitale tavler - iPad/andre enh. Politkarane - Utskiifting PC administrasjon	23	kr 6,508 mill	
	24	kr 2,05 mill	
	25	kr 0,75 mill	

	- Nye virtualiseringsservere - Bytte av brannmur - Digitale verktøy tilsette		
	Driftskonsekvens investeringar	23 24 25-	kr 0,269 mill kr. 0,387 mill kr. 0,512 mill
	4.4.1.4 RITS, IT-samarbeid i Ryfylke (INV)	23 24	kr 0,071 mill kr 0,015 mill
	Driftskonsekvens investering	23-	kr 0,025 mill
	Drift	23 24 25-	kr. 0,475 mill kr. 1,083 mill kr 0,883 mill
	4.4.1.5 Digitale heimeoppfølging (INV)	23	kr 0,25 mill
	4.4.1.6 Digitalisere reguleringsplanar (INV)	24	kr 0,3 mill
	4.4.1.7 RITS, Velferdsteknologisk knutepunkt (INV)	23	kr 0,1 mill
	Driftskonsekvens investering	23-	kr 0,05 mill
	4.4.1.8 RITS, Elektronisk IP og Stafettlogg (INV)	23	kr 0,1 mill
	Driftskonsekvens investering	23-	kr 0,05 mill
	4.4.1.9 RITS, Anskaffing og implementering nytt SAS/BAS (INV)	24	kr 0,23 mill
	Driftskonsekvens investering	24-	kr 0,092 mill
	4.4.1.10 Digitalisere oppmålingsprosessen	23 24-	kr 0,074 mill kr 0,026 mill
	4.4.1.11 Prosjekt for å få digitale skjema i heile organisasjonen	22 23-25	kr 0,05 mill
	4.4.1.12 Prosjektmidlar til 50% stillingsressurs som skal jobba med å redusera langtidsmottak av sosialhjelp. Samt jobba med å bli endå betre på samarbeid med bl.a. barnevern, psykisk helse og legekantor.	22-23	kr 0,33 mill
	4.1.13 Prosjektmidlar til 50% stillingsressurs innafor PPT i 2 år. Merknad: Refusjon frå Sauda på om lag 50% av utgiftene, gir kommunal del kr. 0,2 mill.	22-23	kr 0,2 mill
	4.1.14 Prosjektmidlar til 40% stillingsressurs innafor fakturering og innfordring i 2 år.	22-23	kr 0,35 mill
	4.1.15 Prosjektmidlar til 20% stillingsressurs innafor lønsarbeid i 2 år.	22-23	kr 0,14 mill
4.4.2	Vera opne og nysgjerrige i møte med endring.		

4.4.3 Tenke nytt i utveksling og tileigning av kunnskap.			
4.4.4 Utvikla nettverk og samarbeid over kommunegrensene.			

4.5.Mål: Suldal kommune skal vere førebudd på endring i inntekt

Hovudstrategi	Tiltak	År	Kostnad
4.5.1 Til ei kvar tid ha ein buffer for fall i kraftinntekter	4.5.2 Avsetja midlar til «bufferfond» ved auka bruk av kraftinntekter i drifta.	23-	
4.5.2 Tilpasse tenestenivå til inntektsnivå	4.5.2.1 Gjennomgang av betalingsatsane for vatn og kloakk når det gjeld Mosvatnet. Avventa signalisert auke i 24 til etter gjennomgangen.	22-23	
	4.5.2.2 Vurdera eigedomsskatt på næring ved ny allmenn taksering	24	

Budsjettskjema

Bevilgningsoversikt - Drift, etter budsjett- og rekneskapsforskr. § 5-4 første ledd	Budsjett 2023	Budsjett (O) 2022	Rekneskap 2021	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
1 Rammetilskot	-52 542	-128 726	-130 813	-143 627	-143 451	-143 451
2 Inntekts- og formuesskatt	-115 410	-112 259	-110 740	-115 410	-115 410	-115 410
3 Eigedomsskatt	-131 000	-123 400	-143 553	-131 000	-128 000	-128 000
4 Andre generelle driftsinntekter	-91 991	-90 722	-182 936	-92 531	-94 745	-94 745
5 Sum generelle inntekter	-390 943	-455 107	-568 042	-482 568	-481 606	-481 606
6 Sum bevilgningar drift, netto	310 781	414 329	470 390	388 777	387 858	408 970
7 Avskrivningar	38 464	38 464		38 464	38 464	38 464
8 Sum netto driftsutgifter	349 245	452 793	470 390	427 241	426 322	447 434
9 Brutto driftsresultat	-41 698	-2 314	-97 652	-55 327	-55 284	-34 172
10 Renteinntekter og utbytte	-5 625	-5 625	-4 570	-5 625	-5 625	-5 625
11 Utbytte	-7 500	-5 500	-8 007	-7 500	-7 500	-7 500
12 Gevinst og tap på finansielle omløpsmidlar	-3 000	-3 000	-7 900	-3 000	-3 000	-3 000
13 Renteutgifter	11 686	6 025	3 119	10 215	11 235	12 046
14 Avdrag på lån	23 018	27 750	22 704	23 153	26 002	30 033
15 Netto finansutgifter	18 579	19 650	5 346	17 243	21 112	25 954
16 Motpost avskrivningar	-38 464	-38 464	-39 111	-38 464	-38 464	-38 464
17 Netto driftsresultat	-61 583	-21 128	-131 417	-76 548	-72 636	-46 682
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overført til investering	153 574	39 751	29 906	191 103	99 582	44 473
19 Avsetjingar til bundne driftsfond	50	6 050	5 938	50	50	3 237
20 Bruk av bundne driftsfond	-8 902	-16 402		-15 484	-1 062	-1 062
21 Avsetjing til disposisjonsfond	1 684	1 659	95 573	684	684	684
22 Bruk av disposisjonsfond	-84 823	-9 930		-99 805	-26 618	-650
23 Dekning av tidlegare års meirforbruk			-			
24 Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	61 583	21 128	131 417	76 548	72 636	46 682
25 Framført til inndecking i seinare år (meirforbruk)	-	-	-	-	-	-

Sum bevilgninger drift, netto	Budsjett 2023	Budsjett (O) 2022	Rekneskap 2021	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Rammeområde formannskapet						
1 Formannskapet utgifter	145 065	103 638	63 710	99 771	100 175	100 175
2 Formannskapet inntekter	-9 560	-6 972	-9 874	-9 659	-9 609	-9 609
Netto driftsramme	135 505	96 666	53 836	90 112	90 566	90 566
Rammeområde levekår						
3 Levekårsutvalet utgifter	492	451	293	492	492	492
4 Levekårsutvalet inntekter	-3	-3	-	-3	-3	-3
Netto driftsramme	489	448	293	489	489	489
Rammeområde under levekår						
Rammeområde Oppvekst						
3 Oppvekst utgifter	137 416	129,860	144,313	132,842	133,766	132,340
4 Oppvekst inntekter	-18 814	-20,479	-31,607	-16,752	-17,034	-16,785
Netto driftsramme	118 602	109,381	112,706	116,090	116,732	115,555
Rammeområde Omsorg						
5 Omsorg utgifter	139 545	131 154	150 339	145 251	145 283	145 283
6 Omsorg inntekter	-18 306	-14 873	-25 912	-18 306	-18 312	-18 312
Netto driftsramme	121 239	116 281	124 427	126 945	126 971	126 971
Rammeområde Helse						
7 Helse utgifter	30 314	29 803	38 698	30 345	30 345	30 345
8 Helse inntekter	-9 003	-9 357	-11 320	-9 010	-9 010	-9 010
Netto driftsramme	21 311	20 446	27 378	21 335	21 335	21 335
Rammeområde Barnevern						
9 Barnevern utgifter	11 603	11 155	8 758	11 603	11 603	11 603
10 Barnevern inntekter	-13	-13	-12	-13	-13	-13
Netto driftsramme	11 590	11 142	8 746	11 590	11 590	11 590
Rammeområde NAV						
11 NAV utgifter	7 868	6 997	6 705	6 708	6 708	6 708

12 NAV inntekter	-359	-234	-156	-193	-193	-193
Netto driftsramme	7 509	6 763	6 549	6 515	6 515	6 515
Rammeområde Kultur						
13 Kultur utgifter	37 582	32,646	31,791	31,767	29,267	29,517
14 Kultur inntekter	-7 906	-7,700	-8,828	-8,408	-7,908	-7,958
Netto driftsramme	29 676	24,946	22,963	23,359	21,359	21,559
Rammeområde Introsenteret i Suldal						
15 Introsenteret utgifter	11 324	10 589	10 119	10 864	11 055	11 055
16 Introsenteret inntekter	-10 262	-9 962	-9 999	-9 802	-9 994	-9 994
Netto driftsramme	1 062	627	120	1 062	1 061	1 061
Rammeområde LMT-utvalet						
17 LMT-utvalet utgifter	118,088	114,058	121,703	114,565	114,727	114,889
18 LMT-utvalet inntekter	-33,972	-36,933	-38,498	-34,157	-34,551	-35,124
Netto driftsramme	84,116	77,125	83,205	80,408	80,176	79,765
Rammeområde prosjekt						
19 Prosjekt integrering av flyktingar *	8 506	8 087	8 691	8 046	8 238	8 238
20 Sal av konsesjonskraft, netto	-198 668	-26 777	9 834	-67 268	-67 268	-44 768
21 Netto næringsfondet	1 000	1 000	5 258	1 000	1 000	1 000
22 Netto sosiallån	58	58	4	58	58	58
23 Amortisering Rogaland Fylke	-500	-900	-1 100	-	-	-
24 Eigedomsskatt anna kommune	7 500	7 500	7 480	7 500	7 500	7 500
Netto driftsramme	-182 104	-11 032	30 167	-50 664	-50 472	-27 972
Sum fordelt	349,245	452,793	470,390	427,241	426,322	447,434

Bevilgningsoversikt - investering, etter budsjett- og rekneskapsforskr. § 5-5 første ledd	Budsjett 2023	Budsjett (O) 2022	Rekneskap 2021	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
1 Investering i varige driftsmidler	253 198	118 300	99 874	279 528	262 173	84 650
2 Tilskot til andres investeringar			561			
3 Investeringar i aksjar og andelar i selskap	3 400	2 000	4 535	1 400	1 400	1 400
4 Ulån av egne midlar						
5 Avdrag på lån	-	-	-			
6 Sum investeringsutgifter	256 598	120 300	104 970	280 928	263 573	86 050
7 Kompensasjon for meirverdiavgift	-42 651	-13 934	-11 030	-35 970	-40 335	-14 730
8 Tilskot frå andre	-1 285	-850	-9 839	-	-	-300
9 Sal av varige driftsmidler	-1 000	-1 000	-5 478	-1 000	-1 000	-1 000
10 Sal av finansielle anleggsmidler	-	-	-			
11 Utdeling frå selskaper						
12 Mottekne avdrag på utlån av egne midlar			-98			
13 Bruk av lån	-36 744	-64 765	-52 447	-42 309	-116 502	-25 547
Andre inntekter	-	-	-			
14 Sum investeringsinntekter	-81 680	-80 549	-78 892	-79 279	-157 837	-41 577
15 Vidare utlån	5 000	5 000	5 025	5 000	5 000	5 000
16 Bruk av lån til vidare utlån	-5 000	-5 000	-5 025	-5 000	-5 000	-5 000
17 Avdrag på lån til vidare utlån	2 955	2 325	2 032	2 750	2 740	2 730
18 Mottekne avdrag på vidare utlån	-2 955	-2 325	-2 081	-2 750	-2 740	-2 730
19 Netto utgifter vidare utlån	-	-	-49	-	-	-
20 Overført frå drift	-174 918	-39 751	-29 906	-191 103	-99 582	-44 473
21 Avsetjing til bundne investeringsfond		-	3 877			
22 Bruk av bundne investeringsfond						
23 Avsetjing til ubundet investeringsfond			-			
24 Bruk av ubundet investeringsfond				-10 546	-6 154	-
25 Dekning av tidlegare års udekkja sum						
26 Sum overføring frå drift og netto avsetjingar	-174 918	-39 751	-26 029	-201 649	-105 736	-44 473
27 Framført til inndecking i seinare år (Udekkja sum)	-	-	-	-	-	-

Rammer investering	Budsjett 2023	Budsjett (O) 2020	Rekneskap 2021	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Formannskapet			99 874			
1 Investering i varige driftsmidler						
Sum fellesprosjekt	18 544	13 950		2 465	2 250	1 500
Oppvekst	-	800		-	-	-
Kultur	550	4 920		500	5 000	5 000
Helse og Velferd	126 514	10 800		152 413	176 673	50 000
Næringsområde	27 000	12 300		10 000	6 000	-
Bustadområde	27 540	36 750		-	-	1 000
Bustader	8 500	3 500		10 000	11 000	11 000
Vatn og avløp	19 280	23 000		20 000	1 000	-
Vegar	5 300	7 040		-	3 600	-
Brann	5 550			13 000	5 500	15 000
Andre tiltak	14 420	5 240		71 150	51 150	1 150
2 Tilskot til andres investeringar	-	-	561	-	-	-
3 Investeringar i aksjar og andelar i selskap	3 400	2 000	4 561	1 400	1 400	1 400
4 Ulån av egne midlar	-	-	-	-	-	-
5 Sum investeringar i anleggsmidler	256 598	120 300	104 996	280 928	263 573	86 050

ØKONOMISK OVERSYN DRIFT

etter budsjett- og rekneskapsforskr. §5-6	Budsjett 2023	Budsjett (O) 2022	Rekneskap 2021	Økonomi- plan 2024	Økonomi- plan 2025	Økonomi- plan 2026
1 Rammetilskot	-52 542	-128 726	-130 813	-143 627	-143 451	-143 451
2 Inntekts- og formueskatt	-115 410	-112 259	-110 740	-115 410	-115 410	-115 410
3 Eigedomsskatt	-131 000	-123 400	-143 553	-131 000	-128 000	-128 000
4 Andre skatteinntekter	-79 485	-78 635	-78 918	-80 485	-82 507	-82 507
5 Andre overføringar og tilskot frå staten	-12 506	-12 087	-11 532	-12 046	-12 238	-12 238
6 Overføringar og tilskot frå andre	-45 843	-41 104	-74 928	-44 962	-44 700	-44 552
7 Brukarbetalingar	-17 100	-18 401	-17 491	-15 450	-15 450	-15 450
8 Sals- og leigeinntekter	-260 797	-72 083	-130 878	-114 994	-115 388	-90 978
9 Sum driftsinntekter	-714 683	-586 695	-698 853	-657 974	-657 144	-632 586
10 Lønsutgifter	292 056	278 062	290 973	289 395	288 729	288 729
11 Sosiale utgifter	80 196	72 065	68 914	79 538	80 093	80 093
12 Kjøp av varer og tenester	136 037	125 537	127 740	131 138	130 723	129 926
13 Overføringar og tilskot til andre	126 233	70 253	72 002	64 112	63 851	61 202
14 Avskrivningar	38 464	38 464	39 111	38 464	38 464	38 464
15 Sum driftsutgifter	672 986	584 381	598 740	602 647	601 860	598 414
16 Brutto driftsresultat	-41 697	-2 314	-100 113	-55 327	-55 284	-34 172
17 Renteinntekter	-5 625	-5 625	-4 570	-5 625	-5 625	-5 625
18 Utbytte	-7 500	-5 500	-8 007	-7 500	-7 500	-7 500
19 Gevinst og tap på finansielle omløpsmidlar	-3 000	-3 000	-7 900	-3 000	-3 000	-3 000
20 Renteutgifter	11 686	6 025	3 119	10 215	11 235	12 046
21 Avdrag på lån	23 018	27 750	22 704	23 153	26 002	30 033
22 Netto finansutgifter	18 579	19 650	5 346	17 243	21 112	25 954
23 Motpost avskrivningar	-38 464	-38 464	-39 111	-38 464	-38 464	-38 464
24 Netto driftsresultat	-61 582	-21 128	-133 878	-76 548	-72 636	-46 682
Disponering eller dekning av netto driftsres.:						
25 Overført til investering	153 574	39 751	29 906	191 103	99 582	44 473
26 Avsetjingar til bundne driftsfond	50	6 050	5 937	50	50	3 237
27 Bruk av bundne driftsfond	-8 902	-16 402		-15 484	-1 062	-1 062
28 Avsetjingar til disposisjonsfond	1 683	1 659	98 035	684	684	684
29 Bruk av disposisjonsfond	-84 823	-9 930		-99 805	-26 618	-650
30 Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0	0	0
31 Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	61 582	21 128	133 878	76 548	72 636	46 682
32 Framført til inndecking i seinar år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0

§ 5-7 Oversyn over gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar i økonomiplanperioden og årsbudsjettet.

Langsiktig gjeld, garantiar og pensjonsforpliktingar

Lån:

Lån til investeringsføremål sjå side 38 i dokumentet

Lån til vidare utlån

	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo 01.01.	31 309 000	35 774 000	36 239 000	38 704 000	41 169 000
Nye lån	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Avdrag	2 535 000	2 535 000	2 535 000	2 535 000	2 535 000
Saldo 31.12	33 774 000	36 239 000	38 704 000	41 169 000	43 634 000

Garantiar:

31.12.2021

Suldal Bustadstiftingkr. 502 680 forfallsdato 01.08.44

Suldal Bustadstiftingkr. 663 808 forfallsdato 01.08.44

Garantiansvaret vert redusert med 1/40 årleg av opprinneleg garantibeløp. I tillegg kjem udekka krav og evt. renter og omkostningar på desse.

Pensjonsforpliktingar:

Pensjonsforpliktinga skal spegla det økonomiske ansvaret kommunen har teke på seg på berekningstidspunktet ovanfor kvar enkelt tilsett som er teken opp i pensjonsordninga. Pr. 31.12.2020 er samla pensjonsforplikting 719,7 millionar kr. Forpliktinga kjem til å auka med om lag 24 millionar kr per år.

Andre forpliktingar:

Selskap	Eigardel
Rogaland Revisjon IKS	1,08 %
Haugaland Kontrollutvalssekretariat IKS	3,40 %
Haugaland brann og redning IKS	3,44 %
Haugaland Vekst IKS	9,10 %
IVAR IKS	1,084 %
Interkommunalt arkiv i Rogaland IKS	4,00 %
Krisesenter Vest IKS	2,29 %
Ryfylke IKS	25,00 %

Vesentlege langsiktige tilskot, tenesteavtalar og leigeavtalar:

	2023	2024	2025	2026	Kommentar
Forplikingar til å yte tilskot:					
Ryfylkemuseet, driftsstøtte utviklingsdel, sjå kons.avg.	747 000	747 000	747 000	747 000	Årleg, vertskommune
Suldal kyrkjelege felleusråd, driftsstøtte	5 072 000	5 072 000	5 072 000	5 072 000	Årleg
Suldal Bad Publikum AS	2 100 000	2 100 000	2 100 000	2 100 000	t.o.m. 2029, konsumpris- reg. årleg
Ryfylke IKS, frå sal av konsesjonskraft	22 100 000	7 500 000	7 500 000	5 000 000	
Hjelmeland kommune, avtale om fordeling eigedomsskatt	7 500 000	7 500 000	7 500 000	7 500 000	t.o.m. 2026
Tenesteavtalar:					
Driftsavtale med fysioterapeut	465 000	465 000	465 000	465 000	
Rysteg	543 000	543 000	543 000	543 000	
Bygdebokskrivar, E. Drange	675 000	675 000	675 000	675 000	t.o.m. 2027
Sauda kommune	570 000	500 000	360 000	380 000	Kjøp av skuleplassar
Gullspor	700 000	700 000	700 000	700 000	Skisporkøyring t.o.m. juli 23, automatisk forlenging 2 år dersom ikkje oppsagt innan juli 23
Langsiktige leigeavtalar:					
Rygjatun Eigedom AS	387 000	387 000	387 000	387 000	
Kjølvikstølen grendahus	200 000	200 000	200 000	200 000	

Avtalar om printarar, bilar, lisensar og driftsavtalar med datasentralar er ikkje med i denne lista. For tilskot som er langsiktige og som er knytt til konsesjonsavgiftene sjå eigen oversikt side 37 i dokumentet.

Spørsmål og avklaringar fram mot formannskap/ kommunestyre

Kommunedirektøren overleverer økonomiplan med handlingsprogram 2023-2026 til folkevalde og vil svare på spørsmål til plan og handlingsprogram.

- Spørsmål sendast til følgjande adresse: **okonomiplan@suldal.kommune.no**
- Alle svar på alle spørsmål vil gå ut frå same adresse med kopi til alle gruppeleiarane.
- Kommunedirektøren hjelper med utrekning knytt til eventuelle nye framlegg.
- Frist for spørsmål som skal vere klar til formannskapet: onsdag 16. november kl 10.
- Frist for spørsmål som skal vere klar til kommunestyret : torsdag 8. desember kl 10

